

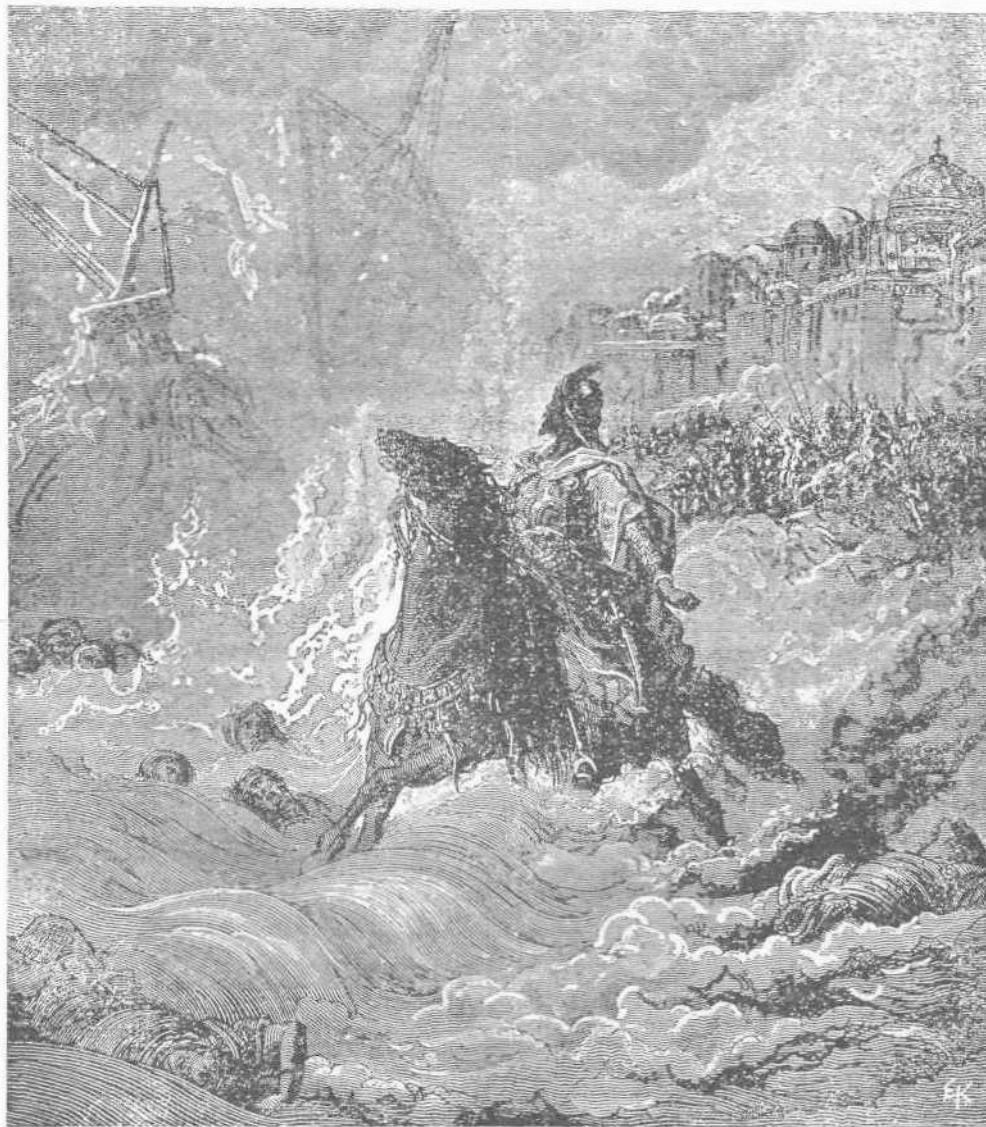
Η ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

5' ΕΤΟΣ — ΑΡΙΘ. 67

Δ. ΒΡΑΤΣΑΝΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ — ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

ΜΑΪΟΣ 1910

29 ΜΑΪΟΥ 1453

Ο ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ ΜΩΑΜΕΘ Β'
ΚΑΤΩΘΙ ΤΩΝ ΤΕΙΧΩΝ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Η ΛΑΦΙΣ

ΑΠΟ οξυτασίον και πλέον ἐτών ὁ Ἰσλαμισμὸς ὡς κρισιώτερον σκοπὸν τον προέθετο τὴν κατάρτησιν τῆς Βασιλείδος τῶν πόλεων, ὡς εἶχεν ὀνομασθεῖ ἡ πόλις τοῦ Κωνσταντινου. Αὐτὸς ὁ Προφήτης Μωάμεθ ζῶν τὴν ἐποικθαμίᾳ. Καὶ αὐτὸς μὲν δὲν ἠδυνήθη νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν κατάρτησιν, τὴν ἐπεσχέθη ὁμιος εἰς τοὺς πιστοὺς. Δαλιῶν πρὸς τὸν σηματοφόρον του Ἐγιούπ, κατὰ τὸ Κοροῖν, εἶπεν: — Ὁ μέγιστος ἠγεμὼν ἔσεται ὁ μέλλον νὰ ἐκτελέσῃ τὴν κατάρτησιν ταύτην καὶ ὁ μέγιστος τοῦ κόσμου στρατὸς ἔσεται ὁ στρατὸς αὐτοῦ.

Μωάμεθ ὁ Β' ἀνήρχειτο εἰς τὸν θρόνον τὸν Φεβρουάριον τῷ 1451. Δὲν ἐξετείνετο ἀκόμη τότε ἡ ἐπιζωότητά του, ὅσον ἐξετείνθη βραδύτερον. Ἦτο κύριος τοῦ προσθίου ἡμισέως τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τῆς Θράκης, τῆς Μακεδονίας, τῆς Βουλγαρίας καὶ Θεσσαλίας, ἀλλ' ἀπὸ τὴν Ἀλβανίαν δὲν εἶχε τίποτε. Ὁ Γεώργιος Καστοριάτης Σκεντέρμπεης συνήρπη κατ' αὐτοῦ κρατεροὺς ἀγῶνας. Οἱ Ἕλληρες ἀφ' ἑτέρου μὲ τοὺς Γενοαίους καὶ τοὺς Βενετοὺς ἐκρωμάζοντο τοῦ Ἀρχιεπελάγου. Πέραν πάλιν πρὸς ἀνατολὰς τῆς Μ. Ἀσίας ἐκράτουν οἱ Καραμανογλοῦ, οἱ Ζουκαδοῦ καὶ ἄλλη μία φυλὴ τοῦ κράτους τῶν Σελδουκιδῶν. Καὶ εἰς τὴν Τραπεζούντῃ αὐτοκρατορία τῶν Κομνηνῶν καὶ ἐν Συρίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ οἱ Μαμελοῦνοι καὶ πρὸς ἀνατολὰς τὸν Εὐφράτον οἱ Τουρκομάνοι, μὲ τὸν μέλανα καὶ λευκὸν κριὸν εἰς τὰς σημαίας των.

Δεκαεὶς μῆνας ἐνωρίτερον εἶχεν ἀνέλθει εἰς τὸν θρόνον τῶν Ἑλλήνων αὐτοκράτορον ὁ Κωνσταντίνος Παλαιολόγος ὁ Αραγάσης. Τὸ Κράτος του τότε ἐξετείνετο μόνον πέραν τῶν τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὸν Γαλιᾶν τὸν κατεῖχον οἱ Γενοαῖοι, κύριος δὲ τοῦ Βοσπόρου ἦσαν οἱ Τοῦρκοι. Μόνον λοιπὸν ἡ σημερινὴ Σταμποῦλ, ἡ κυριὸς πόλις τῶν Κωνσταντινῶν, μὲ τὰς νήσους τοῦ Ἀρχιεπελάγου καὶ τὴν Πελοπόννησον ἦσαν τὰ τελευταῖα λείψανα τῆς παρθενοῦς ἐκείνης Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας, ἣτις ἄλλοτε ἐξετείνετο ἀπὸ τὴν Καρχηδόνα καὶ τὴν Σικελίαν μέχρι τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Τύρου καὶ ἀπὸ τοῦ Δουναβίου μέχρι τῶν καταρακτῶν τοῦ Νείλου. Μόνον ψιλὴν τῶνα ἐπιυπεροχίαν διέτρεχε πλέον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας τῆς Τραπεζούντος, ἐπὶ τῆς Σεβασίας, τῆς Βλαχίας καὶ τοῦ Γαλιᾶ.

Ἄμα ὡς ὁ Μωάμεθ ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον του ὁ Αὐτοκράτωρ ἀπέστειλε πρεσβείαν νὰ τὸν συγχαρῇ καὶ ἔκλεισε συνθήκην, δι' ἧς ὁ Μωάμεθ ἐπεχευόθη νὰ πληρώσῃ ἐτησίως 300,000 ἀσπρα εἰς τὴν Αὐτοκρατορίαν πρὸς συντήρησιν τοῦ παρὰ τῆ Αἰῶν τοῦ Κωνσταντινῶν καταφυγόντος ἀνεμιῶ του Ὁρχάν.

Μὲ τὴν διορατικότητά του ὁ Αὐτοκράτωρ προέβλεπεν ἐγγὺς ἐπιχειρήσασθαι τὴν σύρραξιν καὶ προσεπάθησε διὰ παντοίων μέσων νὰ τὴν ἀπομακρύνῃ. Μόνον ἡ Εὐρώπη δὲν διέβλεπε τὴν σύρραξιν καὶ τὸν ἐκ ταύτης ὄλεθρον. Καὶ μοινοῦν κατ' ἐπαύλησιν ἐξήρπη παρ' αὐτῆς βοήθειαν ἵνα ἀνταγθῇ ὡς προσύργιον εἰς τὴν κατὰ τῆς Εὐρώπης πάσης ἐπιδρομὴν τοῦ ἐπιλήθους ἢ Κωνσταντινουπόλεως, μόνον ἢ Βενετία ἀντελήθη τὰς συνεπειὰς καὶ διέταξε τὸν ναύαρχον Γαβριὴλ Τρεβιζάνου νὰ δράμῃ μετὰ τοῦ ἑπ' αὐτὸν στόλου εἰς βοήθειαν τῆς Πόλεως, ἐπέστρεψε δὲ νὰ ἐξαχθῶσι διὰ Κωνσταντινουπόλιν καὶ ὅπλα καὶ νήσων. Ἐπίσης ἡ Γένονα χάρην τὸν ἴδιον συμφερόντων ἐπεμψε τὸν

Ἰωάννην Δόγγον Ἰουστινιάνην μετὰ τινῶν πλοίων, ὁ δὲ Πάπας, Νικόλαος Ε' τὸν καρδινάλιον Ἰσίδωρον μὲ ὀλίγους ἄνδρας, ἀπαυτῶν ὡς ἀντάλλαγμα τὴν ἐνωσιν τῶν ἐκκλησιῶν, ἦν εἶχεν ἀποφασίσαι ἢ ἐν Φλωρεντίᾳ Σύνοδος.

Κανεῖς ἄλλος ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν Εὐρώπην — γράφει ἡ Ἱστορία — δὲν ἐκινήθη πρὸς βοήθειαν τοῦ κινδυνεύοντος ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴν τῆς Ἡμισελήνου Στανροῦ.

Ἦτο ἀπρησολημένους ὁ Μωάμεθ μὲ τὸν ἠγεμόνα τῆς Καραμανίας, ὅστις εἶχεν ἐπιδοράμει ἐναντίον του. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Αὐτοκράτωρ ἐπεμψε πρὸς τὸν Μωάμεθ πρέσβεις ζητῶν διπλασιασμὸν τῆς διατροφῆς τοῦ Ὁρχάν, ἐπὶ ἀπειλῇ ὅτι θὰ ἐπεστήριζεν αὐτὸν ἐναντίον του διεκδικούντα τὸν θρόνον του. Ὁ Μωάμεθ ἐφράζετο τότε. Κλείει ἐν σπουδῇ εἰρήνην μετὰ τοῦ ἠγεμόνος τῆς Καραμανίας, μοιράζει δὲ γενναῖα ποσὰ εἰς τοὺς Γιαντισάρους, διὰ νὰ μὴ ἐξη ὅτι ἐσωτερικοὺς, ὅτι ἐξωτερικοὺς περιπαρομὸν καὶ ἀποφασίζει νὰ ἐπιπέσῃ μεθ' ὅλης τῆς δυνάμεώς του κατὰ τῆς Πόλεως.

Τὸ πρῶτον διὰ τὴν μὸν ἐφθασεν εἰς Ἀδριανούπολιν ἦτο νὰ ἀπαγορεύσῃ ἐφ' ἐξῆς τὴν πληρωμὴν τῆς διατροφῆς τοῦ Ὁρχάν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Αὐτοκρατορίαν, διέταξε δὲ κατόπιν νὰ στρατολογήθῃσιν εἰς πάσας τὰς ἐπαρχίας τῆς ἐπικρατείας του γίμιοι κίτσοι καὶ ἀνάλογοι ἀσθετοποιοὶ καὶ ἐργάται, ὡς ἐπίσης νὰ ἐξευρεθῇ τὸ ἀναγκαζόν ὕλικόν πρὸς οἰκοδομὴν φρουρῶν, ὅπερ κατὰ τὸ ἐπερχόμενον ἔαρ θὰ ἐκτελεσθῆν ἀνωτέρω τῆς Πόλεως, κατὰ τὸν Βόσπορον.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐθορήθησε τὸν Αὐτοκράτορα καὶ ὅλους τοὺς Χριστιανούς, ὅχι μόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Θράκης, ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἀρχιεπελάγου καὶ τοῦ Μωρέως. Μία πρεσβεία ἐστάλη τότε ἐπὶ τοῦ Αὐτοκράτορος πρὸς τὸν Σουλτάνον καὶ τὸν παρεκάλει νὰ μὴ πραγματοποιήσῃ τὴν ἀπόφασιν του μὲ τὴν βία καὶ νὰ μὴ τὸν ἐνοχλήσῃσιν καὶ νὰ εἶναι πιστοὶ φίλοι ὅπως καὶ μὲ τὸν πατέρα του. Ἄλλ' ὁ Μωάμεθ ὄχι μόνον δὲν ἔστρεψε εἰς τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἠπειλήσει ὅτι θὰ ἀφαιρέσῃ τὸ δέγμα παντὸς ὅστις εἰς τὸ μέλλον θὰ τοῦ ἐκαμνε λόγον πρὸς τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς.

Ὁ Αὐτοκράτωρ, ὡς ἦτο ἐπόμεινον, ὄργισθη καὶ ἐσέκθη νὰ κηρύξῃ ἀμέσως τὸν πόλεμον κατ' αὐτοῦ, ἀλλ' οἱ κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ σύμβουλοι Του ἀπέτρεψαν Αὐτὸν τοῦ σκοποῦ του. Ἐν τοῖτοις βλέπον ὅτι τὰ πράγματα ἐφύροντο ἀπροσκόπτως πρὸς τὴν σύρραξιν ἤρρισε βραδέως νὰ προπαρασκευάζηται.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Σουλτάνος ἐκτελεσε τὸ φρονιμὸν τοῦ Βοσπόρου διὰ λεγεῶνας μηχανικῶν, ἐργατῶν, κίτσων καὶ ἀσθετοποιοῦν. Ἐπεισοδίου τι ὁμιος προκλήθη μετὰ τὴν Κωνσταντινουπολίτικὴν καὶ ἀνθρώπων τοῦ Μωάμεθ ἐγένετο ἀφορμὴ ἀγμιαχίας καὶ ἐπιθέσεως Τοῦρκων στρατιωτῶν καθ' ἡμετέρον ἀγροτῶν, ὅστις κατασφάργον μεχρὸς ἐνός. Ὁ Αὐτοκράτωρ τότε διέταξε νὰ κλεισθῶσιν αἱ πύλαι τῆς Πόλεως καὶ ἐπεμψε νέους πρέσβεις πρὸς τὸν Σουλτάνον. Ὁ Μωάμεθ ὁμιος θανατώνει τοὺς εἰκοσι πρέσβεις καὶ κηρύσσει τὸν πόλεμον (κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1452).

Πράγματι πάντες εἰσῆλθον ἐντὸς τῆς πόλεως, ἀποσυρθέντες ἐκ τῶν ἀγρῶν καὶ εἰσκομίζοντες τοὺς καρπούς των καὶ τὸν

σῖτόν των. Τὸ φρούριον ἐν τοῖτοις, Ροῦμελῃ Χισσὰρ ὀνομαζόμενον σήμερον, ἐπερατοῦτο ἔχον τείχη πάχους 22-25 ποδῶν, καὶ πύργους ἔχον 60 ποδῶν, μολυβδόσκεπεῖς. Φρουρὰ ἐκ 400 ἀνδρῶν ἐγκατεστάθη ἐν αὐτῷ ἐπὶ τὸν Φερούγ βέην, μὲ διαταγὰς νὰ ἐπιτρέπον τὸν διάπλουν τοῦ Βοσπόρου μόνον ἐπὶ πληρωμῇ φόρου, ἐπὶ ποιῆ δὲ καταβυθίσεως. Τὸ φρούριον εἶχε καὶ χάλκινα πυροβόλα ἐν ἐπιθαλασσίῳ πύργῳ βάλλοντα λιθίνας σφαιρας βάρους 600 λιτρῶν. Παρὰ τὸν σωζόμενον τοῖτον πύργον κατὰκενται σήμερον μαρμάρια σφαιρα βάρους 450 λιτρῶν. Σημειωτέον ὅτι μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐστρεφετο ὁ Μωάμεθ πυροβόλων. Αἴφνης ὁμιος παρουσιάσθη πρὸ αὐτοῦ ὁ Οὐρθάν, Ὀγγρὸς κανονιοχίτης, παρατηθεὶς τῆς παρὰ τῷ Ἑλλῆν. Αὐτοκρατορικῷ στρατῷ ὑπηρεσίας του καὶ κατεσκεύασε διὰ λογαριασμὸν τοῦ Πορθητοῦ κανόνια.

Τὴν 28 Αὐγούστου ὁ Σουλτάνος ἐγκαταλείπων τὸν Βόσπορον ἐπιχειρεῖ στρατιωτικὴν ἐπίδειξιν πρὸ τῶν τειχῶν τῆς Βασιλευούσης μὲ 50 χιλιάδας ἀνδρῶν, ἀφροῦ δὲ κατώπτενε τὸ ἔδαφος ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, τὰς τάφρους, τὰ τείχη καὶ τοὺς πύργους ἀπῆλθε τὴν 1 Σεπτεμβρίου εἰς Ἀδριανούπολιν. Ἀλλὰ καὶ ὁ Τουρκικὸς στόλος ἐξέπλενε τοῦ Βοσπόρου καὶ ἐφθασε τῆ 6 Σεπτεμβρίου μέχρι Καλλιπόλεως.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Σουλτάνος τὴν 1 Ὀκτωβρίου ἴδιον ἔτους, ἀφροῦ ἀπέφραξε τὴν διὰ θαλάσσης ἐκκροισίαν διὰ τοῦ νεοδημιῶν φρουρίου, ἐσέκθη νὰ ἐξουδετερώσῃ καὶ τὸ Λεσποπότον τοῦ Μωρέως, ὅπου ἦρχον οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Κύρ Δημήτριος καὶ Θωμάς, ἵνα μὴ δυνήθωσιν οὗτοι νὰ δράμωσιν εἰς βοήθειαν τῆς Βασιλείδος. Ἐπεμψε λοιπὸν κατ' αὐτῶν τὸν Κοζαῖ-Τουραζάν βέην μὲ πολυάριθμον στρατὸν ἐκ Θεσσαλίας καὶ Μακεδονίας, ὅστις σφάζων καὶ ἐκπορθῶν ἐκρούεσε τὸν Ἰσθμὸν, τὴν Κόρινθον, τὴν Ἀρκαδίαν, Τεγέα καὶ Μαντινείαν, ἕως ὅτου στρατὸς Ἑλληνικὸς περῆθεῖς ἐπὶ τοῦ Ἀημιρῶν καὶ Θωμᾶ ἐναντίον του ἐπὶ τὸν Ματθαῖον Ἀσάνην προσέβαλεν αὐτὸν καὶ τὸν κατέστρεψε κυριολεκτικῶς. Ἀφ' ἑτέρου ὁ Αὐτοκράτωρ ἦτο ἀπρησολημένους μὲ τὴν πραγματοποιήσασθαι τῆς ἐνώσεως τῶν δύο ἐκκλησιῶν, ἢ ἀερόβητερον τῆς ὑποταγῆς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν Καθολικὴν, ἀπὶ τῆς ὁποίας τῷ ἐστάλη βοήθεια ἐκ 50 ἀνδρῶν πρὸς σωτηρίαν τῆς χάριν τῆς Εὐρώπης ὀλοκλήρου προκινδυνευούσης Πόλεως. Καὶ τέλος διέφρασε ὁ γεμῶν χωρὶς νὰ σημειωθῶσι πολεμικαὶ ἐπιχειρήσεις. Μόνον ὁ Ἀσιατικὸς στρατὸς τοῦ Μωάμεθ εἶχε στενώματα κινδύοσι ἀπὸ ξηρᾶς τὴν βασιλίδα, εἰς τὸν ὅπου ἦτο ἀδύνατος ἡ ἔξοδος τῶν Ἑλλήνων, οἱ ὅποιοι διὰ θαλάσσης μόνον κατώρθων νὰ φθάσιν μέχρι Κεζήκου καὶ τὸν δυτικὸν ἀκτῶν τῆς Προποντίδος, ἀγμιαλιτίζοντες καὶ φρονεύνοντες Τοῦρκους.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ Βασιλὶς εἶχε δύνανον 5.000 ἀνδρῶν, ἐν ἀναλογία πρὸς τὸν ἐξ 800.000 κατοίκων σημερινὸν πληθυσμὸν τῆς (μετὰ τοῦ Βοσπόρου κ.λ.π.). Πράγματι ἡ ὅλη δύνανσι, ἦν εἶχε κατὰ τὴν ἄλωσιν ἀνήρχειτο εἰς 7.000 ἀνδρῶν, ὄν 4973 Ἑλλῆρες μετὰ τῶν μοναχῶν καὶ ἐθειλόντων καὶ 2.000 περίπου ξένων. Τὴν ἀπογραφὴν ταύτην κατὰ διαταγὴν τοῦ Αὐτοκράτορος ἐκαμνε ὁ προποθεσιάρχος Αὐτοῦ Γεώργιος Φραντζῆς καὶ δακρύων τὴν ἐπέδωκε εἰς τὸν Κύριόν του.

Ἦσαν δὲ οἱ ξένοι Γενοαῖοι, Βενετοὶ, Κορῆτες, Ρωμαῖοι καὶ ὀλίγοι Ἰσπανοὶ καὶ Τοῦρκοι. Ἀφ' ἑτέρου κατὰ θάλασσαν διέβητον 26 ἐν ὄλω σκάφῃ, ὄν 5 Γενοαῖκά, 5 Βενετικά, 3 Κορητικά, 1 ἔξ Ἀγκῶνος, 1 Ἰσπανικὸν καὶ 1 Γαλλικόν. Τὰ λοιπὰ δέκα ἦσαν Αὐτοκρατορικὰ.

Εἰνόντων λοιπὸν ὅτι ἡ δύνανσι τῆς πόλεως συνίστατο εἰς τὰ κατὰ τὰς τρεῖς αὐτῆς πλευρὰς τείχη, πρὸς ἐνίστασιν τῶν ὁποίων ὁ Αὐτοκράτωρ ἐλάβε πᾶν μέτρον, καθόσον ἄλλως τε καὶ ὁ ἐχθρικός στρατὸς ἐπιλήσειε ὀλονέν. Μεταξὺ μάλιστα τῶν διαφύρων ἀμυντικῶν ἔργων ἦτο καὶ ἡ ἀλύσσοις τοῦ Κερατίου κόλπου, ὅστις οὗτω ἀπεφράχθη.

Ὁ Μωάμεθ ἠγούρησεν ὀλοκλήρους νύκτας πρὶν ἐπέλθῃ κατὰ τὸν τειχῶν, καταστρώων τὰ πολιορκητικὰ σχέδιά του.

Ἐδοκίμασε τὰ πυροβόλα του, ἐν τεράστιον, ὅπερ τοῦ ἔχουσε ὁ Οὐρθάν καὶ ὅπερ ἐσῶρετο ἐπὶ 50 ζευγῶν βοῶν καὶ ἐπηρετέτο ἐπὶ 700 ἀνδρῶν, βάλλον λιθίνας σφαιρας βάρους 1456 λιτρῶν καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς Φεβρουαρίου ἐφῶρτωσε τοῦτο ἐπὶ ἀμαζῶν συρμένων ἐπὶ 120 βοῶν διὰ Κωνσταντινουπόλιν, ὅπου ἐφθασε περὶ τὰ τέλη Μαρτίου εἰς ἀπόστασιν 5 μιλίων ἀπὸ τῶν τειχῶν τῆς.

Αἱ δυνάμεις τοῦ Μωάμεθ πρὸ τῶν τειχῶν ἀνήρχοντο εἰς 400.000 ἀνδρῶν κατὰ τὸν Χαλκοκονδύλην, εἰς 300.000 δὲ κατὰ τὸν Λεονάρδον τὸν Χιον, εἰς 265.000 κατὰ Δοῦζαν, ὄν 15.000 Γιαννίτσοι. Ὁ Φραντζῆς τοὺς ἐπελόγησεν εἰς 258.000, ὁ Ν. Βάρβαρος εἰς 160.000, ὁ δὲ Ὀθωμανὸς ἱστορικός Χαῖρονλάχ εἰς 80.000 μόνον. Βέβαια ὁ ἀριθμὸς τῶν 400.000 φαίνεται ἐπερβολικός, ἀλλὰ καὶ ὁ τῶν 80.000 ἐπερβολικὰ μικρός. Πάντως οἱ γύρω τῶν τειχῶν ἐπιδρομῆς, τακτικοί, ἀτακτοί, φανατικοὶ Ὀθωμανοὶ, κληρικοὶ, στοιχεῖα κακοποιὰ χάριν τῆς πλοναίας λείας, ἀκολοθηία κ.λ.λ. θὰ ἐπερθεύωντο τὰς 200.000.

Ἀφ' ἑτέρου κατὰ θάλασσαν συνεκέντρωσεν ὁ ἐπιδρομῆς 300 ἕως 400 πλοῖα, ὄν 18 τριήρεις, 50 μικρότερα σκάφη καὶ ἐπὶ τὰ 300 φορητὰ, μεταγωγικά. Κατὰ τὸν Ν. Βάρβαρον ὁ στόλος τοῦ κατακτητοῦ συνίστατο ἐξ 145 μόνον πλοίων, ὄν 12 μεγάλα τριήρεις, 70-80 ἄριες, 20-25 μικρότερα σκάφη καὶ τὰ λοιπὰ πάρονοες. Ἡ δύνανσι αὕτη, ἦν κατὰ θάλασσαν πρῶτην φορὴν παρῆσαν οἱ Ἀσianoὶ ἐπιδρομῆς, ἦτο ἐπὶ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχιναύαρχου — Βουλγάρου ἀρηθροθήσκου — Μαπαλιόζου Σουλταῖν βέην ὀνόματι.

Ὁ Μωάμεθ ἐξεκίνησε ἐξ Ἀδριανουπόλεως τὴν 23 Μαρτίου, ἡμέραν Παρασκευῆν, ἐφθασε δὲ πρὸ τῆς Βασιλευούσης μεθ' ὅλης τῆς κατὰ ξηρᾶν δυνάμεως τὴν 7 π. μ. τῆς 5 Ἀπριλίου, εἰς ἀπόστασιν 2 1/2 μιλίων ἀπὸ τῶν τειχῶν, στήσας τὴν σκηνὴν του ἐπὶ τοῦ λόφου Μαλιτεπὲ μὲ 15 χιλιάδας Γιαννιτσοῶν σοματοφυλάκων γύρω του, τὴν ἐποῦσαν δὲ, Παρασκευῆν, διέταξε νὰ προχωρήσῃ ὁ στρατὸς μετὰ μίλλιον ἀπὸ τῶν τειχῶν καὶ μετὰ τὴν μεσημβρινὴν προσερχὴν ἐκίρηνε τὴν ἔναρξιν τῆς πολιορκίας. Καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας αὐτῆς ἐπακολοθηθῶν ἄπειροι ἐφοδοὶ καὶ ἀπόπειραι πρὸς ἐκπόρθῃσιν ματαιούμεναι ἐπὶ τῶν ἐγκλεισίων.

Τὸ μέγα πυροβόλον τοῦ Μωάμεθ ὀργηται χρονονοῦν καὶ τὸν χίτην του, ἀλλὰ καὶ τὰ τείχη τῆς Βασιλείδος ἐρεπτοῦνται.

Τὴν 21 Μαΐου ὁ Σουλτάνος διὰ νὰ πληροφωρηθῇ περὶ τῆς θέσεως τῶν πολιορκουμένων στέλλει πρεσβείαν ἐπὶ τὸν γαμβρόν του Σουλτάν Ἰσμαῖλ Χαμζῆν ἠγεμόνα τοῦ Καστέμπολι καὶ τῆς Σινώπης, κομίζοντα τὴν ἐξῆς προτάσιν:

«Επειδὴ πάσα περαιτέρω ἀντίστασις ἐναι ματαία, γίνον μόνον αἵματος προξενούσα, νὰ ἀπέλθῃ ὁ Αὐτοκράτωρ μετὰ τῶν μεγιστῶν αὐτοῦ ἐκ τῆς πόλεως, ἵνα σώσῃ αὐτὴν ἀπὸ τῆς γενικῆς σφαγῆς, νὰ ἐκλέξῃ δὲ οἰονδήποτε ἄλλον θέλει διαμονῆς τόπον. Ὁ Σουλτάνος, ὅστις τὰ μέγιστα τιμᾷ αὐτὸν, δύναιται νὰ τῷ παραχωρήσῃ εὐχαρίστως τὴν Πελοπόννησον καὶ νὰ ἀποζημιώσῃ δι' ἄλλων τόπων τοὺς ἐκεῖ ἀδελφούς του».

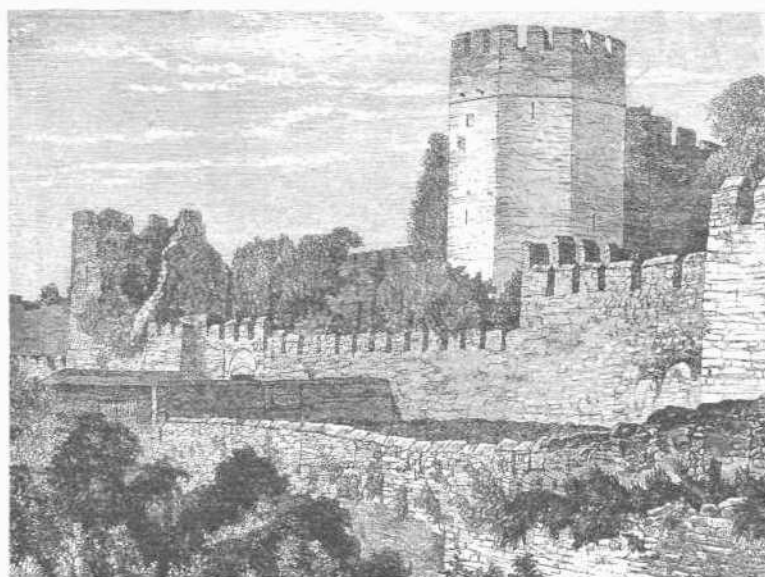
Καὶ ἀπήντησεν ὁ Ἕλλην Αὐτοκράτωρ ὡς ἤρμοζε, διὰ τελευταίαν φορᾶν:

«Εἰ μὲν βούλε, καθὼς καὶ οἱ πατέρες σου ἐξῆσαν, εἰρηρικῶς σὺν ἡμῖν συζῆσαι καὶ σὺ, τῷ Θεῷ χάρις καὶ γὰρ ἐν καιρῷ περιστάσεως ἀπαντες ἐντὸς εἰσόντες ἐσώθησαν καὶ ὁδοὶς ὁ ἀνισταίνων ἐμαρκοβίου. Ἐχε δὲ καὶ τὰ παρ' ἡμῶν ἀρπαχθέντα ἀδικῶς κάστρα καὶ γῆν ὡς δίκαια, καὶ ἀποκόνον καὶ τοὺς φόρους τόσους, ὅσους, κατὰ τὴν ἡμετέραν δύνανσιν κατ' ἔπος τοῦ δοῦναί σοι καὶ ἀπέλθῃ ἐν εἰρήνῃ. Τὶ γὰρ οἶδας, εἰ, θαρρῶν κερδᾶναι, εἰσεθῆς κερδανθεῖς; Τὸ δὲ τὴν πόλιν σοι δοῦναι οὐτ' ἐμὸν ἐστιν, οὐτ' ἄλλον τῶν κατοικούντων ἐν ταύτῃ. Κοινῇ γὰρ γνῶμη πάντες ἀποπροαρέτως ἀποθανοῦμεν καὶ οὐ φερισμέθα τῆς ζωῆς ἡμῶν».

Μετὰ τὴν ἀπάντησιν ταύτην ἐνέτειναν τὰς προσπάθειάς των οἱ πολιορκηταὶ μὲ σφοδρὰς ἐπιθέσεις, ἀνατινάξεις ἐπινομῶν, παρακελεύσεις, ὑποσχέσεις. Ὁ Μωάμεθ ἐπεσχέθη τριήμερον διαρκήν τῆς πόλεως, διέταξε γενικὴν φωτοχσίαν τοῦ στρα-

ΜΩΑΜΕΘ Ο Β' Ο ΦΕΤΙΧ

ΤΑ ΤΕΙΧΗ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

τοπέδον και οι Δροβίσσαι περιέτρεχον τās τάξεις ύποσχόμενοι επιμίσθιον και θησαυρούς.

Αλλ' ηδη μία διάδοσις διασπείρεται ανά τās τάξεις των πολιορκητών: Στρατός και στόλος εκπέμπονται εκ Βενετίας και Ογγαρίας προς βοήθειαν της κινδυνευούσης προμάχου. Και ο Μωάμεθ συγκυλίει πολεμικόν συμβούλιον, καθ' ο αποφασιζεται η τελειωτική έφοδος, 27 Μαΐου 1453.

Όθεν η 28 Μαΐου έπηρξε ημέρα γενικής προετοιμασίας δι' άμφότερα τὰ μέρη. Κρατερώς είχαν αποκορμίσει και των έλεπόλων τās επιθέσεις και τούς κανονιοβολισμούς οι πολιορκούμενοι με άμυντικά έργα και με άπεργισμένες προσπάθειας. Αλλ' ιδού έπέστη η κρίσιμος στιγμή.

Ο Αιτοκράτωρ μετά βραχείαν προσαλιανήν προς τούς άρχηγούς μεταβαίνει μετά των αλικών εις τόν ναόν της Αγίας Σοφίας και μεταλαμβάνει.

Μεσονύκτιον. Τὰ τελευταία φώτα του στρατοπέδου των πολιορκητών σβέννυνται και οι έπιδρομείς αναπαύονται διά ν' ανακήσουν δυνάμεις. Ο αυτοκράτωρ έριπτος μαζί με τόν πρωτοβεστιαριόν του Φραντζήν εκτελούν έφρόδους επιθεωρούντες τὰ τείχη και τās φρουράς. Όλοι είναι εις τās θέσεις των και όλα τὰ επίκαιρα σημεία φρουρούνται καλώς.

Πλησίον των Καλλιγυριών άφίπτευσαν και άνέβησαν εις τόν παρά την πόλιν λόγον. Έκει ήκουσαν φωνάς εκτός των τειχών και έμαθον παρά των φρουρών ότι δι' όλης της νυκτός οι πολιορκηταί εκόμιζον εντός της τάφρου τὰ διά την έφοδον αναγκαία. Αφ' έτέρου και αι τριήρεις επιλήσασαν προς τὰ τείχη.

Και άφνης χωρίς να προηγηθή σύνθημα, με την δευτέρα του αλέκτορος φωνή, τὸ σμήνος επιπίπτει κατά της Βασιλειούσης. Από παντού έξορμούν κατά των τειχών της. Η δύναμις των όλη είναι δημηγμένη εις τρεις φάλαγγας, ών η μία ανίστατο εκ των νεοσυλλέκτων και άπομάχων, η δε δευτέρα εκ των άτάκτων και η τρίτη εκ Γιαννιτσάων. Πρώτη επιπίπτει η των νεοσυλλέκτων, με τόν σκοπόν να προσελκύση εκτός των τειχών τούς πολιορκουμένους. Αλλ' όσον η επίθεσις έπηρξεν όρμητική, τόσον η άμυνα έπηρξε λυσσώδης. Έρουσαν τās κλίμακας της έφρόδου, έλιθοβόλησαν, κατέκασαν διά του ήγρου πυρός, έφόνευσαν και έτρεψαν εις φηγήν.

Μία τεμπανοκοροσία τώρα παρατεταμένη άκούεται μετά σαλπισμάτων και έφρομψή η δευτέρα φάλαγγ των άτάκτων κατά της πύλης του Αγίου Ρωμανού. Έκει στέκει και ο αυτοκράτωρ. Κατακοιμνίζον τούς έφρομώντας και με τὰ κανόνια και με τούς σίφωνας σκορπίζουν τόν θάνατον οι γενναίοι πρόμαχοι του Γένους.

Οι κώδωνες των εκκλησιών σημαίνουν τὸ κρουσικίνδυνον και πληρούνται οι ναοί γυναικοπαίδων και άρχίζουν αι προς την Θεοτόκον δεήσεις και ο λιθαινωτός του θυμιάματος πληροί την πόλιν μυγνιό-

μενος με την δαμνν των εκρηκτικων υλων. Μέχρι προίας εξακολουθει λυσσαλία η εφοδος, αλλ' ερωμενος αποκορμουν τούς επιδρομείς οι Έλληνες μετά των όλγιότων εγκλειστων ξένων. Επιπίπτει τέλος και η φάλαγγ των Γιαννιτσάων ακατάσχετος, ενισχυομένη και δια σφοδρού κανονιοβολισμού. Μία τεραστία σφαίρα καταστρέφει κατά τās τρεις της προίας μέρος του τειχους, ενείσοσα νέφη κοιροτου, αλλ' οι Βενετοί κατορθώνουν μαζί με τούς ημετέρους να δώξουν εκτός του έξωτερικού τειχους τούς εισελθόντας Τούρκους.

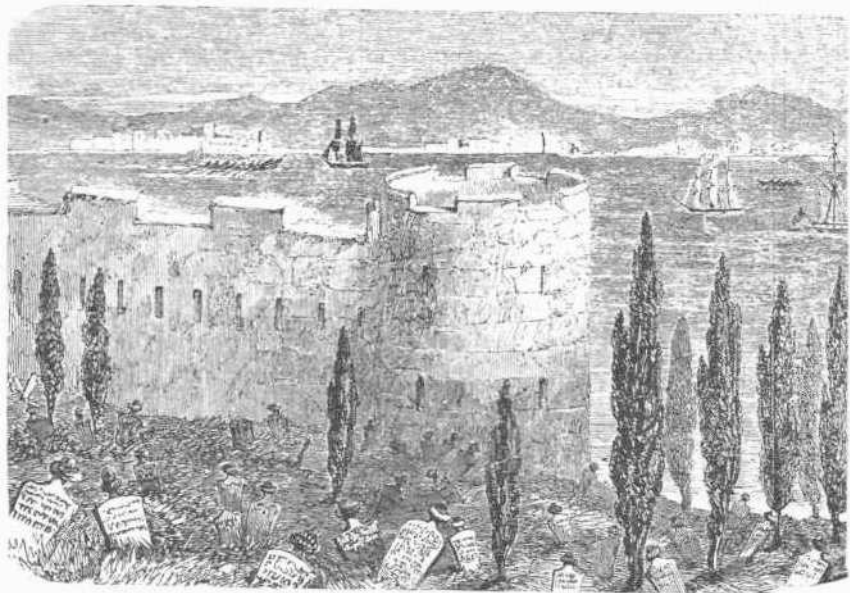
Αρχίζει τώρα και η από θαλάσσης επίθεσις. Αποπέλει εκ Μπασοίκ τās ο στόλος και φθάνει πλησίον της άλλισσον, μεθ' ο ξεέπλευσεν εις την Προποντιδα, ενφ' τα εντός του κόλπου οκάφη υπό τόν Ζαγανών πασοών επιτέθησαν κατά της παρά τὸ σημερινόν Φανάρι υπό τόν Μέγαν Λούκα Λουκάν Νουαράν δυνάμειος, ήτις όμως απέτρευσε την επίθεσιν γενναίως.

Ο Μωάμεθ με ένα σιδηρον ορόπαλον εις χείρας, τὸ όποιον φυλάσσειται εν τῷ βαλοστασίω (αρχαίω ναφ της Αγίας Ειρήνης) έμυγνώνει τούς άνδρας του, άλλους κολακείων και άλλους κτυπών. Αλλ' ιδού άλλη σφαίρα τεραστίου πυροβόλου διανοίγει τὰ τείχη και έπτά χιλιάδες Τούρκοι περίπου εισβάλλον διά του σήρματος. Τὸ έργον πῃο εκτοξεύεται εις ποταμούς φλογώδεις και κατακαίει. Ορδοίκοντα κάμηλοι, λέγει ο Βάρβαρος αυτόπτης, θά εχρειάζοντο διά να αποκομίσουν τὰ πτώματα. Επάτιον άλλήλους οι επιδρομείς διά να άνέλθουν εις τὰ τείχη. Η φρουρά της πύλης του Αγίου Ρωμανού αρχίζει να έποχωρή, αλλ' ο Θεόφιλος Παλαιολόγος και ο Δημήτριος Καντακουζηνός μετ' έφείδρον τρέχουν εις βοήθειαν και άποθών τούς Τούρκους. Τρέχει και ο Αιτοκράτωρ εκει και δια προσαλιανήν ενθαρρύνει τούς μαχομένους.

Αίφνης ένα βέλος πληγώνει τόν Ιουστινιάνην κατά την χείρα, και άλλους εις τόν πόδα, εγκυαλείται δε ούτος την θέσιν. Ο αυτοκράτωρ μάτην τόν ίκετεύει να παραμείνη εις την θέσιν του. Εκείνος κατευθύνεται προς τόν Γαλατάν. Έπακολουθει εκ της αναχωρήσεώς του άθυμία και σύγχυσις, ης έπωφελούμενοι οι Τούρκοι εισβάλλουσιν εντός, ήρουνμένον ενός Γιαννιτσάου Χασάνη. Τούς άποθών και τούτους ύπως άλλους, αλλ' ιδού φωνή άκούεται ότι οι Τούρκοι είναι εντός της πόλεως.

Πράγματι από την πύλην Σολόκεκρον, άνοικτην ούσαν εισέδυσαν πενήκοντα Τούρκοι και προετρέχοντες έβόηθον και άλλους να άνέλθουν διά κλίμακων. Προς στιγμήν πανικός διαχέεται και τρέπονται πολλοί εις φηγήν, οι φρουροί όμως των πύλων, πιστεύοντες εις παραδόσιν λέγουσαν ότι οι πολιορκηταί θά εισδύσουν εις την πόλιν έως του Φόρου του Ταύρου, άλλα κατόπι θά έξωσθουν μέχρι Περούσις, κλείουν τās πέλας και πετούν τās κλεις εις την θάλασσαν.

Ο Αιτοκράτωρ βλέπων τόν δλεθρον άφίνει τόν χαλινόν του ίππου και όρμη ακάθεκτος εναντιον τόν έφρομώντων με την σάβην του φονεύον άδιακρίτως. Έκει εις την πύλην του Αγίου Ρωμανού σταματά και μάχεται ως λέων. Παρά τὸ πλε-

ΤΟ ΥΠΟ ΤΟΥ ΜΩΑΜΕΘ ΑΝΕΓΕΡΘΕΝ ΦΟΥΡΡΙΟΝ ΡΟΥΜΕΛΙ ΧΙΣΣΑΡ

ρόν του ο εκ Τολέδου Λόν Φραγκίσκος λυσσαλέος. Ο Θεόφιλος Παλαιολόγος ορίπεται μεταξύ των έχθρών. — Θέλω θανείν μάλλον η ζην φωνάζει θύων και απολλύων.

Αλλ' άφνης πίπτει ο Καντακουζηνός πλησίον του Αιτοκράτορος. Θωματουργεί όμως ο Ιωάννης ο Αλματινός. Οι Έλληνες τώρα αποφασίζουν να άφήσουν τὰ έξωτερικά τείχη και να σταθουν εις τὰ έξωτερικά και εις την πόλιν διά της Χαροσίας πύλης, αλλ' είναι τόσοι οι εισρέοντες Τούρκοι και τόσος ο σινωσισμός ώστε ημέτεροι και έχθροί διά του σήρματος κατακλύζουν την πόλιν.

Παρασύρται και ο αυτοκράτωρ ακόμη, απηλπυσμένος πλέον. — Όχι έτσι τις τόν Χριστιανών του λαβείν την κεφαλήν μου απ' έμοσ; ανακράζει.

Αλλ' άφνης ένας άράτης τόν πλήττει κατά πρόσωπον. Ο Αιτοκράτωρ τόν φονεύει δι' ενός σπαθισμού, αλλ' άλλος τότε σκύλλος άπιστος τόν φονεύει θανασίμως εκ των όπισθεν. Και ο τελευταίος Έλληρ Αιτοκράτωρ πίπτει νεκρός εις τās προφυλακάς, τεσσαράκοντα και εννέα μόλις ετών, άτεκνος.

Κανείς δεν άνεγνώρισε τόν Αιτοκράτορα και έμεινε ο σεπτός νεκρός ολοκλήρους ώρας επί του Σαντζιακάρ Γακουσού. Οι Τούρκοι ακάθεκτοι πλέον σκορπίζονται ανά την πόλιν σφάζοντες, διαρπαζόντες, δηγούντες. Εάλω η Πόλις! Οδαι τοίς ήτηθηθεί! Αποσπώσι τὰ αυτοκρατορικά έμβλήματα και ύψουν την Τουρκικήν σημαίαν. Εις διακλίους έπολογίζουν τούς φονευθέντας εκ της φρουράς άνευ αντίστασεως. Ωσάν μη ήροκον δε ταύτα και τὰ πληρώματα του Τουρκικού στόλου ιδόντα κυματίζουσαν την Όθωμανικήν σημαίαν εντός της Πόλεως, αποθιβασθέντα έπέδρομον κατ' αυτής και συνεπλήρωσαν τόν δλεθρον.

Τότε διη τότε! Γιαννιτσαοί εισελθόντες εις την Μονήν (Καρή Τζαμί) όπον έφνυλάσσετο η εικών της Παναγίας της Οδηγητριάς την διήρυσαν εις τέσσαρα τμήματα και έβαλον κληρον. Μόνον οι Κοήτες ναύτα έμάχοντο εισέτι εις τούς παρά την εισόδον του λιμένος πύργους Βασιλείου, Λέοντος και Αλεξίου και δεν ήθελον να άκούσουν περι παραδόσεως. Και τόσον ξεπέμψε την άνδρεία των ο Κατακτητής, ώστε επέτρεψε να απέλθουν εις τὰ πλοιά των ένοπλοι. Ελίσης οι άδελφοί Παύλος, Αντώνιος και Τρωίλος Βουκιάρδα έμάχοντο ακόμη παρά την πύλην της Αδριανουπόλεως και κνκλωθέντες υπό σμήρους, μόλις έσώθησαν εις Γαλατάν. Ο καρδινάλιος Ισίδωρος μετημμεσίση διά να σωθή, αλλά τόν άντελήφθησαν και συλλαβόντες αυτόν τόν έπώλησαν εις τόν Γαλατάν, όπόθεν κατώρθωσε να φύγη λάθρα. Και αυτός δε ο πρωτοβεστιαριος του Αιτοκράτο-

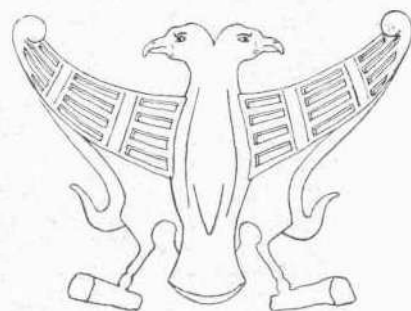
ΤΟ ΧΙΛΙΟΣΤΗΘΑΟΝ ΟΠΟΥ ΚΑΤΕΙΡΓΑΖΟΝΤΟ ΟΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΤΟ ΥΓΡΟΝ ΠΥΡ

συμπλακείς μετά Τούρκων προσπαθούντων να εκβιάσοσι την οδίαν του. Υπολογίζουν εις 60.000 τούς αιχμαλωτισθέντας, εις 300.000 δονακίων δε την αξίαν των λαφύρων.

Η μεγαλητέρα καταστροφή και αίματορροία έγινεν εις τόν ναόν της Αγίας Σοφίας, όπον είχαν καταφύγει από της 6 προώνης ώρας όλοι οι μη δυνάμενοι να φέρωσιν όπλα, ήτοι γυναικες, παιδιά και γέροντες, διότι έπήρξε μία ψευδοπροφητεία, καθ' ην, άφού οι Τούρκοι θά προδύωρον έως του κίονος Κωνσταντίνου του Μεγάλου, άγγελος κατοργόμενος έξ ούρανού θά έδιδεν εις τινα άνθρωπον όμορφίαν, δι' ης θά απέδιόκοντο έως της Περούσις οι έπιδρομείς. Εκλεισαν λοιπόν τās πύλας του ναού και προσευχόμενοι άνέμενον τὸ τέλος, έως ότου κατέφθασεν ο χειμαρρος των άγρίων, έθρασσαν τās πύλας διά πελέκειον και εισήλασαν μέσω διατόρου ώρυγής. Συνέτριψαν σκεπή ιερά, λυχνίας, σταυρούς, εικόνας, έσχισαν καλύμματα της Αγίας Τραπέζης, τὰ κατεπάτησαν, έβίασαν παρθένους και παιδας.

Vae Victis!

Την μεσημβριαν ο Μωάμεθ εισήλασεν εντός της πόλεως έφιππος διά της πύλης της Αδριανουπόλεως, περινεκλούμενος υπό των ύποτοργών και των αλικών του, κατηρθινήη δε εις τόν ναόν της Αγίας Σοφίας και άφού διάταξε να διαλαληθή από του άμβωνος η πίστις του Ισλάμ εγονυπέτησεν επί της Αγίας Τραπέζης και προσηγήθη. Μεθ' ο προσεκομίσθη, κατά διαταγήν του, η Σεπή Κεφαλή του Αιτοκράτορος και άφού έπλήθη και άνεγνωρίσθη υπό πάντων και υπό πρότον του Μ. Λουκός Νουαρά, προσηλώθη επί του κίονος του Αδριανουσιόν μέχρι της έσπέρας, διά να βεβαιωθών οι πάντες ότι απέθανε και ότι δικαιοματικώς δήθεν διεδέχτο αυτόν ο Μωάμεθ, ο δε νεκρός με τούς επί των περινεκνύων δικεφάλους αυτοκρατορικούς άετούς ενταφιάσθη μετά βασιλικών τιμών πλησίον του σημερινού Βερά Μειτάν και Βερά Τζαμισί, όπον και σημερον σώζεται ο τάφος του τελευταίου αυτοκράτορος μας, άπέριτος και πενχρότατος.

Αιὰ τὸν κομήτην τοῦ 1680 ὁ φόβος ἦτο τοιοῦτος, ὥστε διέ-
βλεπον ἐν αὐτῷ τὸ σημεῖον νέου κατακλίρομοῦ. Διότι, ἔλεγον, τὸ
ἔδωκε προαγγέλλεται πάντοτε διὰ τοῦ πυρός! Ἐγὼ δὲ οἱ ἄνθρω-
ποι ἔκαμον τὰς διαβίβας των καὶ ἄφρον τὰς περιορισίας των
εἰς τὰς μονάς, ἐν τῇ Ἀββῆ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' συνεζητεῖτο ζοη-
ρῶς τὸ ζήτημα, μήπως τὸ ἄστρον τοῦτο ἐσήμεαν τὸν θάνατον
τοῦ μεγάλου ἀνδρός.

Καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐκπλησώμεθα διὰ ταῦτα, ἀφοῦ αὐτὸς ὁ
δεινὸς μαθηματικὸς Βεροῦλλ δὲν ἦτο ἀπληλαγμένος τῆς περὶ
τὸν κομητῶν προλήψεως. Ἐάν, ἔλεγε, τὸ σῶμα τοῦ κομητῆν
δὲν εἶναι ὁρατὸν σημεῖον τῆς ὁγῆς τοῦ Θεοῦ, ἢ οὐδὰ του ὅμως
δύναται νὰ εἶναι τοιαύτη! Ἀφ' ἑτέρου ὁ πολὺς Βάκων ἔγρα-
φεν, ὅτι: «Οἱ κομητῆται ἔχουσι ἐνέργειαν τινα καὶ ἐπιδρῶσιν ἐπι-
δραστῶς ἐπὶ τοῦ γενικοῦ ἀνόλου τῶν πραγμάτων». Ὁ δὲ Γερ-
κόσι, ἐν ἀξιολόγῳ συγγράμματι Ἀστρονομίας, δημοσιουθέντι τῷ
1702, ἔγραφεν, ὅτι παρατηρήθη πάντοτε, ὅτι αἱ ἐμφανίσεις τῶν
κομητῶν συνοδεύονται ἐπὶ μεγάλων κακῶν καὶ ὅτι: «Ἐν
ἀρμόσει εἰς φιλοσόφους νὰ ἐκλαμβάνωσιν, ἐλαφρῶς, τὰ πράγ-
ματα ταῦτα ὡς μύθους».

Καὶ διὰ τὰ ἔβλομεν εἰς μᾶλλον πρόσφατα γεγονότα, ἂν καὶ

θὰ εἴχομεν νὰ ἀναφέρωμεν πολλὰ ἄλλα τοιαῦτα παλαιότερα, ἄς
ἴδωμεν τί συνέβη μὲ τὸν κομήτην τοῦ Βιέλα κατ' αὐτὸν τὸν
19^{ον} αἰῶνα.

Ὁ Νταμοζώ, ἐπολογίσας τὴν τροχίαν τοῦ ἄστρον τοῦτου,
εἶρε, ὅτι ὁ κομήτης θὰ διήρχετο τὴν 29 Ὀκτωβρίου 1832
πλησίον τῆς τροχίας τῆς Γῆς, εἰς ἀπόστασιν τεσσάρων περὶ
γῆθρον ἀκτίων, ἔσθθεν αὐτῆς. Ἐπειδὴ δὲ τὸ μήκος τῆς ἀκτί-
νος τοῦ κομητῆν ἦτο ἴσον πρὸς πέντε περὶ τῆς γῆθρας ἀκτίνας,
ἦτο προφανὲς ὅτι, κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ἡμέραν, μέρος τῆς γῆ-
θρας τῆς τροχίας θὰ κατελαμβάνετο ἐπὶ τοῦ κομητῆν. Τοῦτο ἤρκε-
σεν ὅπως προκαλέσῃ τὸν πανικόν. Ὅλος ὁ κόσμος προέλεγε τὴν
καταστροφὴν τῆς Γῆς, χωρὶς νὰ σκεπτήται ἢ νὰ ἐρωτᾷ πᾶν
καὶ ποῦ θὰ εὐρίσκειτο τότε ἡ Γῆ. Συνεπεία τοῦ φόβου τοῦτου ὁ
Ἀραγκὸ ἠναγκάσθη τότε νὰ γράψῃ:

Ἡ διάβασις τοῦ κομητῆν πλησίον ἐνός σημείου τῆς γῆθρας
τροχίας θὰ συμβῆ τὴν 29 Ὀκτωβρίου (ν) πρὸ τοῦ μεσονυκτίου
ἄλλ' ἢ Γῆ δὲν θὰ φθάσῃ εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον ἢ τὴν
πρῶταν τῆς 30 Νοεμβρίου (ν), ἢτοι ἕνα μῆνα βραδύτερον...
ἔθεν ὁ κομήτης θὰ διέλθῃ ἔπερ τὰ εἰκοσι ἑκατομμύρια λευγῶν
μακρῶν τῆς Γῆς.

Προσεχωῶς: Πῶς θὰ ἀποθάνῃ ἡ Γῆ.

Η ΚΑΚΗ ΗΜΕΡΑ ΤΡΙΤΗ

Ὅδοις Ἕλλην βεβαίως ἐπάροχι ἀγνοῶν, ὅτι ἡ Τρίτη ἡμέρα τῆς
ἑβδομάδος, καίτοι καθ' ὅλα ὁμοία πρὸς τὰς λοιπὰς ἀδελφὰς
τῆς, θεωρεῖται παρ' ἡμῖν ὡς ἡμέρα κακῆ καθ' ἣν ἐπιμελῶς ἀπο-
φεύγομεν νὰ ἐπιχειρήσωμεν οὐδὲν ἄριστον πρὸς τὴν αἰσίαν
ἐκβάσεως τῆς ὁποίας ἐνδιαφερόμεθα. Ἡ πρόληψις αὐτῆς βαθείως
ἔξωμένη εἰς τὴν διάνοιαν παντός σχεδόν Ἕλληρος μεταβιβάζε-
ται ἀπὸ γονεῶν εἰς τέκνον, ὡς ἐάν ἦτο ἡ τιμιωτέρα οἰκογενειακὴ
παράδοσις. Μεταξὺ τῶν ἀλλοτρίων μάλιστα λαοῦ, ὅπου πᾶσα πρό-
ληψις εὐρίσκει ἔδαφος καθ' ὅλα γόνιμον πρὸς καρποφορίαν,
φέρονται καὶ πλῆθος παραδειγμάτων, ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἐπέ-
στησαν, τοῦτο ἢ ἐκείνο τὸ ἀτύχημα, τὴν δαίνα ἢ τὴν δαίνα συμ-
φορᾶν, μόνον καὶ μόνον διότι εἶχον τὴν ἀπρονοήσιαν νὰ ἐπι-
χειρήσωσι κατὰ τὴν Τρίτην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος.

Ὁ κ. Ν. Γ. Πολίτης εἰς ἄρθρον του περὶ ἀποφράδων ἡμε-
ρῶν πρὸ καροῦ δημοσιουθέν, καὶ ἐκ τοῦ ὁποίου ἐσταχυολο-
γήσαμεν ὅσα φάνονται ἀληθῶς ἄξια περιεργείας, ἀναφέρει,
ὅτι οὐχὶ ὀλόκληρος ἡ ἡμέρα τῆς Τρίτης θεωρεῖται ὡς ἀποφράς
ἀλλὰ μόνον μία τῶν ὡρῶν αὐτῆς. Ἐπειδὴ ὁμοῦ ἡ κακὴ αὐτῆ
ὥρα παραμένει ἀγνωστος, οἱ ἄνθρωποι, οἱ σεβόμενοι τὰς προ-
λήψεις, ἀναγκάζονται νὰ προσφύλασσονται καθ' ὅλην τὴν ἀπο-
φράδα ἡμέραν.

Οἱ Ἑβραῖοι ὁμοῦ, οἱ ἀσχολούμενοι περὶ τὴν Λεκανομαντείαν,
φάνεται ὅτι κατὰ περισσώτερον γνωρίζον περὶ τῆς κακῆς ὥρας
τῆς Τρίτης, καὶ ὅς τοιαύτην παραδέχονται τὸν μικρὸν μετὰ
τὴν μεσημβρίαν χρόνον, καθ' ὃν πιστεύουσιν ὅτι ἐντός τοῦ ἴδα-
τος λεκάνης δύναται ὁ θέλων νὰ προῖθῃ ἐὰν κατὰ τὴν ὥραν
ἐκείνην μέλλει νὰ τοῦ συμβῆ κἀν ἐνδοτύχημα. Βεβαίως δὲ
παρὰ πολλῶν ἡμιζωμένων γυναικῶν καὶ τὸ ἔξης περιστατικὸν
ἐν σχέσει πρὸς τὴν κακὴν ὥραν τῆς Τρίτης: Μία Ἑλληνίς
κατοικοῦσα ἐν τῇ αὐτῇ ἀλλῇ μετὰ μᾶς Ἑβραίας, συνείθηε νὰ
καταράται τὸν νιόν της σὺν γάμῳ. Μίαν ἡμέραν καθ' ἣν ἀπέτεινε
πρὸς αὐτὸν τὰ συνήθη φιλοφρονήματα, παρεμβάσα ἡ Ἑβραία
τῆς εἶπε: «Νὰ σοῦ πῶ ἐγὼ οὐντρόφισσα ποῖαν ὥρα νὰ καταρα-
σθῆς τὸ παιδί σου γὰ νὰ πύση ἢ κατὰρα σου». Καὶ ἔξωρα
μίαν Τρίτην τῆς ἑβδομάδος ἀκούει ἡ Ἑλληνίς τὴν Ἑβραίαν ἢ
ὁποία τῆς ἐφώνησε: «Συντρόφισσα, ὥρα νὰ καταρασθῆς τὸ παιδί
σου». Ἡ Ἑλληνίς κατὰ βάθος ἀγαπᾶσα τὸ παιδί της καὶ θυμω-
θεῖσα διὰ τὴν κακίαν τῆς Ἑβραίας ἐφώνησε: «Μὰ ποῦ νὰ σοῦ
βγοῦν τὰ μάτια παληωροῦν, ποῦ θὰ καταρασθῶ ἐγὼ τὸ παιδί μου».
Καὶ τὰ μάτια τῆς Ἑβραίας ἐξῆθησαν ἀμέσως σάν ἀγὰ.

Τὰ περιήρημα Ἑπαροσφῶμα περιγράφον μὲν τὰ μελανότερα
χορμάτα τῶν χαρακτήρων καὶ τὴν τύχην τῶν ἀνθρώπων, ὅτινες
θὰ εἶχον τὸ φοβερὸν ἀτύχημα νὰ γεννηθῶσι κατὰ τὴν ἀπαισίαν
αὐτῆν ἡμέραν. Καὶ περὶ μὲν τοῦ ἄρρετος λέγουσι: Ἐν γεννηθῆ ἄνηρ
ἡμέραν Τρίτην εἶναι ἀκαιόδεκτος, ἀνῆρ, ἀδυστήρ, ἀδύνατος,
ἀπροσέκτος, καματάρης, στρατοκόπος, μαγκέλαρης, ἀσπλαγγος, τὸν
Θεὸν μὴ φοβούμενος, κλέπτης, ἀτακτος, χωροπάτης, χολερῆς γεμά-
τος, ὁμοῦ ἔμπειρος εἰς μάθην καὶ θέλει λάβει καταράν ἀπὸ
τοῦς γονεῖς του, ἀπὸ ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς. Καὶ πολλὰ ὀλίγοι ἀλλὰ

ζῶν ἀπὸ αὐτὰ τὰ ποιήματα ἂν γεννηθῶν εἰς τὴν κακὴν ὥραν.
Περὶ δὲ τοῦ θήλεως λέγει: Ἡ γεννηθεῖσα κόρη ἐν ἡμέρᾳ
Τρίτῃ εἰς τὴν ὥραν τὴν κακὴν γίνεται μεθόστρα, κατακλιτήρα,
μονογάμισσα, δολερὰ καὶ ποτηρὰ, τραγουνιστὶνα, ἄθη, ἀσπλαγχνή,
ταβερνώρισσα γογγύστρα, ἀδιάντροπη, καὶ διὰ παντός καταρα-
μένη καὶ ὀλίγες βροῖσκονται ἀπὸ αὐτῆς ὅπου ἔχον τὰ τοιαῦτα.

Γενικῶς σχεδόν πιστεύεται ὅτι ἡ Τρίτη ἡμέρα ἐχαρακτηρισθῆ
ὡς ἡμέρα ἀποφράς ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων τοῦ Μεσοῦνος, διότι
κατ' αὐτὴν συνετελέθη ἡ πτώσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως.
Ἡ ἰδέα αὕτη, ἡ μαρτυροῦσα τὸ βαθὺ ἄγρος, ὅπερ πᾶσα ἑλλη-
νικὴ καρδία αισθάνεται διὰ τὸ χυθὲν ἀδελφικὸν αἷμα, ὅπερ πρὸ
πέντε ὡς ἑγγιστα αἰῶνων ἔθαψε τὸ δάπεδον τῆς Ἀρίας Σοφίας
καὶ ἐποσφύρωσε τὸ γαλανὸν κύμα τῶν γραφικῶν ὀκτῶν τοῦ
Βοσπόρου, ἐλέγχεται ἐπὶ τῆς ἱστορίας ἀνακαθίθης.

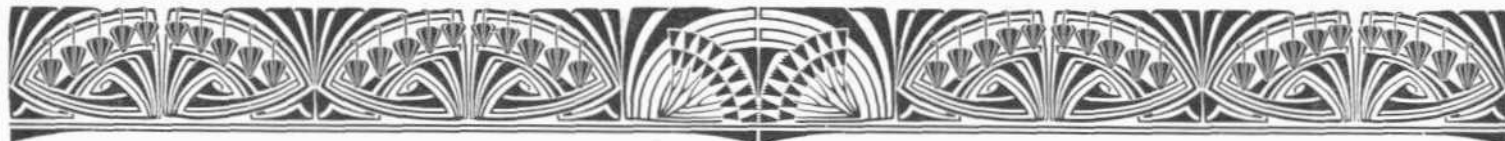
Καὶ πρῶτον εἰς τὸν ἐπὶ τῇ ἀλώσει τῆς Κωνσταντινουπόλεως
ποιηθέντων θρήνων λέγει περὶ τῆς ἡμέρας τῆς πτώσεως τὰ ἔξης:

Ἐκεῖ ἡμέρα ἡ οὐκρινὴ ἡ ἀστυροκαϊμένη
τῆς Τρίτης, τῆς ἀδολερῆς τῆς μαυροελασμένης
τῆς θεοκαρβούνησις, πομπηπαροδοχαιομένης...

Ἐξ οὗ καταφαίνεται ὅτι καὶ τότε ἡ Τρίτη δὲν ἔχαιρε καλλι-
τέρας φήμης.

Ἀλλὰ πλὴν τῆς ποιητικῆς αὐτῆς μαρτυρίας, ἐπὶ μόνῃς τῆς
ὁποίας βεβαίως δὲν δύναμεθα νὰ βασισθῶμεν, ἔχομεν καὶ τὴν
ἱστορικὴν μαρτυρίαν τοῦ Ζαμπελίου, ὁστις ἱστοροῦν τὴν ἐπὶ
τοῦς Ἐπαροσφῶμας ἐνατίον τῶν Ἐνετῶν Κομητικῆν ἐπανά-
στασιν τοῦ 1348 ἀναφέρει ὅτι ἡ ἡμέρα τῆς μάχης «ἦν τρίτη
τῆς ἑβδομάδος τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς ἡμέρα, κατὰ τὴν κοινὴν
πρόληψιν ἀπαισία. Ἐνεκα δὲ τῆς ἀπαισίας ἡμέρας οἱ κροτι-
μώτεροι τῶν ἀρχηγῶν συνεβοῦλευσαν τὴν ἀποχὴν ἀπὸ τῆς ἐπι-
θέσεως καὶ πάσης πολεμικῆς ἐργασίας». Καὶ ὁ βυζαντινὸς ἐξ
ἄλλου ἱστορικῶς Νικίτας Χωνιάτης, ἱστοροῦν τὸν πρὸς τοῦς
Ὀγγυρους πόλεμον Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ ἐν εἰτι 1164 καθ' ὃν
περὶφανὸς ἐνέκησε τὰ Ὀγγυρικὰ στρατεύματα ὁ ἀνδρείος τοῦ
Βυζαντίου στρατηγός Ἀνδρόνικος ὁ Κοινοστέφανος, ἐν ἡμέρᾳ
Τρίτῃ λέγει: Ἀπετρέπετο δὲ ὡς ἀποφράς ἢ τότε ἡμέρα καὶ
ὄλος ἀξέμφορος πρὸς τὴν κατ' Ἀρεα συμβολήν». Ἐκ τῶν
ἀνωτέρω δύο τινα καταφαίνονται, πρῶτον μὲν ὅτι ἡ πρόληψις
τῆς Τρίτης ὡς ἀποφράδος εἶναι γνησίως Ἑλληνικὴ καὶ δευτε-
ρον ὅτι αὕτη ἐπῆρχε πρὸ τῆς ἐπὶ τῶν Τοῦρκων ἀλώσεως
τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἀλλὰ πλὴν τῶν Ἑλλήνων καὶ παρὰ τοῖς Ἑυρωπαϊοῖς ἐπι-
κρατεῖ ἡ πρόληψις τῶν ἀποφράδων ἡμερῶν καὶ ὡς τοιαύτην
οἱ τελευταῖοι ἀντίστοιχον πρὸς τὴν ἰδικὴν μας Τρίτην θεωροῦσι
τὴν Παρασκευὴν, ἐπειδὴ κατ' αὐτὴν ἐγένετο ἡ Στιὰροσις τοῦ
Σωτήρος. Τυχχάνει δὲ γνωστὸν ὅτι καὶ ἡ Α. Μ. ὁ ἡμέτερος
Βασιλεὺς ἐπέκρινε τὴν πρόληψιν ταύτην οὐδέποτε κατὰ τὴν ἡμέ-
ραν αὐτῆν, οὔτε βασιλικὰ διατάγματα ἐπογράφει, οὔτε κυβερνη-
σις ὀρκίζει καὶ ἐν γένει εἰς οὐδεμίαν πράξιν προβαίνει ἐκ τῶν
ἀναγομένων εἰς τὸν κύκλον τῶν ἐρηλῶν Αὐτοῦ καθηκόντων.

Ο ΚΟΜΗΤΗΣ ΤΟΥ ΧΑΛΛΕΪ

Ἐ ὅλων τῶν οὐρανίων σοματίων οἱ κομητῆται πάντοτε
ἐπιρροάζον πλειότερον τὴν ἀνθρωπότητα. Χωρὶς νὰ
καταφύγομεν καὶ πάλιν εἰς τὰ γνωστά περὶ κομητο-
φοβίας, περὶ ὧν ἐν ἐκείνῃ ἔγραψεν ἡ Ἐικονογρα-
φημένη, ἀρκεῖ νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι καὶ σήμερον ἀρξάμενον τοῦ
αἰῶνος τῆς προόδου, ἐν μέσῃ Ἐυρώπῃ, ἐν μέσῃς Ἀθήναις,
δὲν ἐφῶθημεν μακρῶν τῶν πανικῶν.

Ὅτιοι εἰς τὴν Ὀγγυρίαν ἠπειλήθησαν στασιαστικὰ ταρα-
χαὶ ἐξ αἰτίας τοῦ κομητῆν, ἀλλὰ οὐκ ἠτοκτόνησαν ἄτομα, νευ-
ρασθενικὰ προσφῶν. Ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀθήναις δὲν ἐστέθησαν.
Νομίζοντες οἱ πλείστοι ὅτι ἡ οὐρὰ τοῦ αἰθερίου ἐπισκίετο
περιέχουσα δηλητηριώδη ἀέρια καὶ δὴ τὸ φοβερὸν κινῶν τὰ
ἐδηλητηρίασε τὴν ἀτμοσφαιραν τῆς γῆθρας Γῆς, ἔσπευσαν νὰ
προμηθευθῶν ἀπὸ τὰ φαρμακεία μεγάλας ποσότητας ὀξυγόνο.
Ἄλλοι πάλιν ἐπρομηθεύθησαν αἰθέρα καὶ ἀμμωνία. Βεβαίως
ταῦτα εἰς τὰ φαρμακεία τῆς πρωτεύουσῆς τὴν νύκτα τῆς 5 πρὸς
τὴν 6 Μαΐου, τὴν τρομερῶν νύκτα, καθ' ἣν ὁ πλανήτης μας
θὰ εἰσέδεν εἰς τὴν οὐρὰν τοῦ κομητῆν, δὲν εἶχον οὐδὲ ἕνδος
ὀξυγόνο. Γνωστὴ Ἀθηναία δέσποινα προμηθευθεῖσα ὀξυγόνο,
αἰθέρα κ.λ. ἐκάλεσε τὸν ἱατρὸν τῆς νὰ διανυκτερεύσῃ πλησίον τῆς.

Ἐννοεῖται ὅτι ὅλα αὐτὰ ἦσαν ἐκδηλώσεις νευρασθενικῆς
καταστάσεως ἢ ἐκδηλώσεις ἀμαθείας καὶ θρησκοληγίας. Πράγ-
ματι ἐπιτὸς ὀλιγίστων, γραιῶν ἀμαθῶν καὶ δεισιδαιμόνων ἢ
ἐσχατογήρων ἐν νηστείας καὶ προσευχῆς βιοῦντων, ὅλοι οἱ
ἄλλοι κάτοικοι τοῦ ἰσοτεφῶς ἄστεως κατέκλυσαν τὰ ἀναπεπτα-
μένα σημεῖα τῆς πόλεως καὶ διενυκτέρευσαν περιεργοὶ νὰ ἴδων
τὸν τροφεῶν ἐναγκαλιόμεν τὸν πιστὸν ἐραστοῦ τῆς γρηῶ- γῆς.
Καὶ ὅταν ἐσημειώθη ἡ 5 πρωϊνὴ ὥρα καὶ ἡ 6, χωρὶς τίποτε
τὸ ἔκτακτον νὰ συμβῆ, ἐξερράγησαν τὰ πλῆθη εἰς θεωρητικὰς ἀπο-
δοκιμασίας κατὰ τὸν ἐναερίον ταξιδιώτην, ὁστις ἦλθε νὰ ταράξῃ
τὰ βιωτικὰ μας σχέδια.

Πρέπει νὰ ἔχομεν πάντοτε ἐπ' ὄψει ὅτι ὁ κομήτης τοῦ
Χάλλεϋ εἶναι καὶ ἦτο ὁ διασημώτερος καὶ ὁ ἰστορικώτερος
ὅλων τῶν οὐρα-
νίων ἄστρον, εἶνε
δὲ καὶ ὁ πρῶτος
ἐπὶ τῆς πορείας
τοῦ ὁποίου ἐρη-
μόσθησαν οἱ ἐπο-
λογισμοὶ τοῦ δαι-
μονίου Νεύτωνος.
Πράγματι ὁ Ἐδ.
Χάλλεϋ προέβλεπεν
ἐν εἰτι 1758 τὴν
νέαν ἐμφάνισιν
τοῦ κομητῆν, ὃν
πρῶτος παρατή-
ρησεν ὁ Κέπλερ
κατὰ τὸ 1607. Καὶ
ὑπελόγησε τὴν κί-
νησιν τοῦ κομη-
τῆν τοῦτου μὲ
τόσην ἀκριβείαν,
ὥστε ἡ Ἐπιστήμη

ΤΙ ΕΝΟΜΙΖΟΝ ΟΤΙ ΕΒΛΕΠΟΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΟΜΗΤΗΝ ΤΟΥ 1528

δικαίως εἰς τὸν κομήτην αὐτὸν ἔδωκε τὸ ὄνομα τοῦ Χάλλεϋ.
Ὁ Χάλλεϋ ἦτο διάσημος ἀστρονόμος. Ἀγγλὸς τὴν καταγω-
γὴν γεννηθεὶς ἐν Κάτσεστον πλησίον τοῦ Λονδίνου κατὰ τὸ
1656, ἐστάλη εἰς Ἀσίαν Ἐλένην κατὰ τὸ 1676 διὰ νὰ συν-
τάξῃ κατάλογον τῶν νοτίων ἀστερισμῶν. Τῷ 1679 ἐδημοσίωσε
τὸ πόρισμα τῶν παρατηρήσεών του ἐπὶ τὸν τίτλον «Κατάλογος
τῶν νοτίων ἀστερισμῶν». Τὸ σπουδαιότερον τῶν ἔργων του εἶναι
ἡ θεωρία περὶ κομητῶν ἐπὶ τῶν τίτλων «Σύντομος κομητικῆς
ἀστρονομίας». Τὰ ἔργα του καὶ ἡ φήμη του τὸν ἐνεδεικνύον
διὰ τὸ ἀστροσκοπεῖον τοῦ Γκρήνουϊτς, τὴν διεύθυναν οὐτινος ἀνά-
λαβεν εἰς ἡλικίαν 64 ἐτῶν διαδεχθεὶς τὸν περιήρημον Flansted,

ὅπου καὶ ἔμεινε μέχρι τοῦ 1742 ὅτε καὶ ἀπέθανε πλήρης
ἐπιστημονικῆς δόξης.

Πλὴν τοῦ ὅτι εἶναι ὁ μόνος περιοδικὸς κομήτης, ὁστις γίνε-
ται κάθε 75 ἔτη ὁρατὸς διὰ γυμνὸν ὀφθαλμόν, ἢ βιογραφία
τον συνδέεται καὶ πρὸς μεγάλα ἱστορικὰ γεγονότα. Κάθε μίαν
φορᾶν, ἀπὸ τὰς εἰκοσιπέντε ἐμφανίσεις του ποῦ μᾶς ἔκαμεν ἕως
τόρα, κάποιον σπονδαῖον κατὰ σύμπτωσιν γεγονότος ἐσημειοῦτο.
Ἀριθμοῦν τὰς ἐμφανίσεις του ἀπὸ τοῦ 12 ἔτους π. Χ. εἰς ὃ
ἀνάγεται ἡ μᾶλλον μεμακρομένη ἐμφάνισις, ἢς διετηρήθη ἡ
ἀνάμνησις. Κατὰ τὸ ἔτος λοιπὸν
ἐκεῖνο, ὡς ἀναφέρει Αἰὼν ὁ Κάσ-
σιος, ἀπέθανεν ὁ Ἀργίπτας. Ἡ
κατὰ τὸ 451 μ. Χ. ἐμφάνισις του
συμπίπτει μὲ τὴν ἡττάν τοῦ Ἀτίλα
ἐπὶ τοῦ στρατηγῶν τῶν Ρωμαίων
Ἀετίου. Ἐπίσης ἡ κατάκτισις τῆς
Ἱερουσαλὴμ συνέτεσε μὲ ἐμφάνι-
σιν τοῦ ἰδίου κομητῆν. Ὁ Φλάβιος
Ἰωσήφ μάλιστα ἀναφέρει ὅτι ἐπὶ
ἐν ἔτος ἠωρεῖτο βρεθῆν τῆς Ἀρίας
Πόλεως, μεταξὺ ἄλλων σημείων,
καὶ ἕνας κομητῆς τοῦ εἶδους ὅπερ
καλεῖται ξηφίας. Κατὰ τὴν ἐν εἰτι
837 νέαν ἐμφάνισιν του ὁ Λου-
δοβίκος Α' τῆς Γαλλίας, φοβηθεὶς
ἴδουσε μοναστήρια καὶ ἐκκλησίας,
κατὰ τὴν συμβουλὴν τῶν ἀστρο-
λόγων, διὰ νὰ ἐξενυμνίσῃ τὸ θεῖον,
χωρὶς ὁμοῦ νὰ ἀποφύγῃ τὸν θάνατον, ὅστις συνέβη μετὰ τρία ἔτη.

Ο ΑΣΤΡΟΝΟΜΟΣ ΧΑΛΛΕΪ

Ἐπίσης ὀνομαστὴ ἐμφάνισις του ἔμεινεν ἡ τοῦ 1066 ὅτε οἱ
Νορμανδοὶ, ὡς γράφον οἱ χρονολογῆται, ὀδηγούμενοι ἐπὶ
κομητῆν κατέλαβον τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἡ Ἐυρώπη σύσσωμος
κατελήφθη ἐπὶ δένους. Ἡ δούκισσα Ματθίλδη αἰζύ-
ργος τοῦ Γουλιέλμου τῆς Ὀυάγγης ἐκέντησε ἐπὶ τῆς τῆς ἑβδο-
μήκοντα μέτρων τῶν κομητῆν. Σώζεται τὸ ἐργόζονον τοῦτο ἐν
Βαγευκ καὶ τεμάχιον τῆς κεντημένης οὐρᾶς τοῦ κομητῆν σώζε-
ται εἰς τὸ στέμμια τῆς βασιλείσεως Βιτωρίσεως τῆς Ἀγγλίας.

Ἀλλ' ἡ διασημώτερος τῶν ἐμφανίσεών του ἦτο ἡ τοῦ 1456,
ἣτοι τρία ἔτη μετὰ τὴν ἀλωσιν τῆς Βασιλειουσσῆς ἐπὶ τῶν Τοῦρ-
κων. Ὅπως ἦτο φοβισμένη ἡ Ἐυρώπη ἀπὸ τὴν πτώσιν τοῦ
κατὰ τῶν Ἀσιατῶν ἐπιδρομῶν προσηγῶν, ἀπὸ τοῦς στρα-
γαλισμοῦς καὶ τὰς σφαγὰς καὶ τὰς διωσεις καὶ τὰς ἀτιμώσεις,
εἰς ἃς οἱ σφαγῆς ἐτρόπησαν, καὶ ἔφθη κατὰ Ἰουλίον τοῦ
1456 τεράστιος καὶ φοβερός ὁ κομήτης, στίλβων καὶ χουσοκί-
τρωτος, κατέπτεον μὲ τὴν φλογουειδῆ οὐρὰν του δύο οὐράνια
ζωώδια 60 μοιρῶν, ἐνόμισαν ὅλοι ὅτι ἦτο σημεῖον θείας ὁγῆς.
Οἱ Τοῦρκοι ἐνόμιζον ὅτι ἔβλεπον σταυροὺς καὶ οἱ Χριστιανοὶ
γαλαξίαν. Τότε ὁ Πάπας Κάλλιστος Γ' διέταξε προσευχὰς
καὶ δεήσεις καὶ διὰ νὰ μὴ λησμονεῖν οἱ θεοσεβῆς ταύτας διέ-
ταξε νὰ σημαῖνον κάθε μεσημβριῶν οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν.
Καὶ ἔμεινεν οἷτω τὸ ἔθιμον τῆς μεσημβριῆς κωδωνοχοροσίας.

Ὅχι δὲ μόνον ὁ κομήτης τοῦ Χάλλεϋ, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι κομη-
τῆται προῦξένθησαν φόβον καὶ τρόμον εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Ἄλλοι
ἀπέθνησκον καὶ ἄλλοι, γράφει ὁ περιήρημος χειροῦργος Ἀμβρό-
σιος Παρὲ περὶ τοῦ κομητῆν τοῦ 1528, ἔπιπτον ἀσθενεῖς. Τόσον
φοβερός ἦτο. Εἶχε μήκος τεράστιον, τὸ χροῖμα δὲ τοῦ αἵματος».
Διέκρινε τις, πάντοτε κατὰ τὸν Παρὲ, ἕνα βραχίονα ἐπερφορι-
κῶν μὲ ἕνα ξίφος, ὃν νὰ ἦθελε κάποιον νὰ πλήξῃ. Ἐπίπνο εἰς
τὴν οὐρὰν του ἔφερε τρεῖς ἀστέρας καὶ γύρω γύρω σπάθας,
μαχαίρας καθημαγμένας καὶ γενειοφόρους κεφαλὰς. Ἰδέτε πῶς
τὸν ἐφαντάζοντο τὸν κομήτην ἐκείνον οἱ περιήρητοι ἄνθρωποι
καὶ τί ἐνόμιζον ὅτι ἔβλεπον. Ἦτο δὲ τόσον βαθεῖα ἡ πεποιθήσις
περὶ τοῦ τέλους τοῦ κόσμου, ὥστε πολλοὶ ἐδώρησαν τὰς περιου-
σίας των εἰς τὰς μονὰς τόσον τῷ 1528 ὅσον καὶ τῷ 1577.

ΣΕΝΗ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ "ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗΣ,"

Η ΕΝ ΕΠΤΑΝΗΣΩ ΕΠΙ ΓΑΛ. ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ (1807-1814)

[Συνέχεια από το προηγούμενον τεύχος]

Ο αυτοκρατορικός επίτροπος Bessieres πάλιν ειργάσθη πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἀκαδημίας, ἐπὶ ἧς ἦτο ἐνθουσιώδης, διὰ καὶ προσέφερεν ἐξακόσια φράγκα τῇ Ἀκαδημίᾳ, ὅπως διὰ διαγωνισμοῦ βραβευθῆ ὁ φιλοπονήσας τὴν **Στατιστικὴν τῶν Νήσων**. Ἐνεκα τούτου ὁ Κεραυροῦς Νικόλαος Δελβινιώτης ἐποίησεν ὄραϊον Ἰταλιστὶ ὄδῃν μεστὴν πατριωτισμοῦ. Ποιοὶ θὰ ἦσαν ἄραγε οἱ ἀκαδημαῖκοι συνέδροι καὶ ἀντεπιστέλλοντες; θὰ εἴη καθ' ἑαυτὸν δικαίως ὁ ἐμμενῆς ἡμῶν ἀναγνώστης. Καὶ ὅμως ἐν τῇ μικρᾷ Κεραυρῶ οὐκ ἔτι τυχαῖοι

Κεραυροῖσι καὶ ξένοι ἐπήρχον τότε.

Οἱ πλείστοι ἀξιωματικοὶ τῆς γαλιτικῆς φρονῆς, ἰδίως τοῦ μηχανικοῦ, ἦσαν ἔξοχοι μαθηματικοί, οἱ ὅποιοι ἐνούμενοι μετὰ τῶν λοιπῶν σοφῶν καὶ φιλολόγων ἡμεδαπῶν καὶ ἀλλοδαπῶν συνετέλεσαν ὅπως μὴ ἀποβῆ ἄγονος ἡ Ἴόνιος Ἀκαδημία.

Μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φρονῆς ἦτο ὁ Baudrand, ὅστις ὡς παρατηρεῖ ὁ Μουστοξόδης ὀυδενὸς χρεῖζει ἐπαίνου, ἀφ' οὗ ὁ Βασιλεὺς τῶν Γάλλων κατέστησεν ἑπειτα αὐτὸν **Μέντορα τοῦ ὠκυμῶρου υἱοῦ καὶ διαδόχου**, ὅστις ἦτο ὁ πρότασις τῆς Ἀκαδημίας καὶ ἐξῆχος τὴν διορθῶνεν, εἶχε τὸν βαθμὸν τοῦ συνταγματάρχου. Ὁ Κάρολος Durin, διάσημος γεωμέτρης, ὁμοῦτος τῆς Γαλλίας, βαρῶνος, μέλος τῆς ἐθνικοσυλλέξεως, γερονοιαστῆς κ.λ.

Εἰς σύγχρονος γράφει τὰ ἑξῆς: «Ἡ ἴδρυσις τῆς Ἴονιου Ἀκαδημίας ἔλαβε ζώσαν τρεῖς μῆρας μετὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ Καρόλου Durin. Ὁ ἑγγλὸς του καὶ αἱ ἐργασίαι του διετήρησαν τὴν Ἀκαδημίαν ταύτην, τῆς ὁποίας ἦτο ὁ γραμματεὺς. Ἰδρυσεν ἐπὶ τὸν τίτλον **Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες** ἀθλοθετήματα τῆς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας ἑλληνικῆς γλώσσης εἰς τὴν ἐπάνοδον ἐκάστης Ὀλυμπιάδος καὶ προσεκαλοῦντο εἰς διαγωνισμὸν οἱ Ἕλληνες συγγραφεῖς ἀπάντων τῶν μερῶν τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀσίας. Ἐν Κεραυρῶ ὁ Durin μετέφρασε τὰ **Ὀλυμπιακὰ** τοῦ Δημοσθένους. Ἀφῆκε τὴν Κεραυρῶν τῷ 1811». Ὁ Durin ἦτο ἐν Κεραυρῶ ἀνώτερος ἀξιωματικὸς τοῦ μηχανικοῦ τοῦ ναυτικοῦ. Τὰ παρ' αὐτοῦ δημοσιευθέντα ἔργα εἶναι πολλὰ καὶ ἀξιόλογα. Καὶ ὁ πατήρ του, καθὼς καὶ ὁ σοφὸς ἀδελφὸς Durin Aine, ὁ περιλάλητος νομομαθὴς καὶ πολιτικὸς, ὁ τοσοῦτον δράσας εἰς τὴν Γαλίαν ἀπὸ τοῦ 1783 ἕως 1865 καὶ ὁ πλουτίσας μὲ πολλὰ λαμπρὰ ἔργα τὴν ἐπιστήμην του, συγκατελέγετο μεταξὺ τῶν Ἰονίων Ἀκαδημαϊκῶν. Οὗτος ἀπέροσεν τῇ ἡμετέρᾳ Ἀκαδημίᾳ Academiā Ionensi Corycuae τὴν περὶ ῥωμαϊκοῦ δικαίου ἱστορικὴν ἐπιστομὴν, διὰ λατινικῆς ἐπιστολῆς ἐπιφανῶν, ἐν τῷ φιλέλληρισμῷ του, τὸ τοῦ Ὁρατίου:

Gravis ingenium; Gravis dedit ore rotundo
Musa loqui, propter landem nullius avaris.

Καὶ ἄλλοι γάλλοι ἀνήκον εἰς τὸ ἰονικὸν τοῦτο ἴδιον, οἷον:

Οἱ Rouqueville, Bernard, A. Logis, L. Frank, Arnaud, Augoyat, Petit-Radal Ghamphoton, Chaptal, οἱ ἰταλοὶ Μόντης, Βιοκολίνης, Νικολίνης, Γεραρδίνος, Βροννιατέλλης, οἱ δανοὶ Brondsted, Koes, Muntzer καὶ πλείστοι ἄλλοι εὐρωπαῖοι διάσημοι. Σημειώτεον ὅτι οὐδεὶς Ἄγγλος ἐξελέγη. Ἄν ἦτο μετὰ τῶν ἀκαδημαϊκῶν ὁ de Bossel, οὗτος, καὶ μὲν ἦτο εἰς τὴν ἀγγλικὴν ἐπεξεοῖαν, ἀλλ' ἡ πατρις του ἦτο ἡ Ἑλλενία καὶ ὑπῆρξεν ἄριστος διοικητὴς Κεραυρῶν ἀπὸ τοῦ 1810.

Ἐκ τῶν ἡμεδαπῶν ὁ Κοραῖς, ὁ Φώσκολος, ὁ Μάριος Πιέρης, ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας, ὁ Παλίδας, ὁ Σακελλάριος, ὁ

¹ Ἱστορικὰ καὶ φιλολογικὰ ἀνάλεκτα Κεραυρῶ 1872 σελ. 18.

² Biographie Nouvelle des Contemporains, ou Dictionnaire historique et raisonné de tous les hommes, qui depuis de la révolution française ont acquis de la célébrité par Arnould, Jouy, Normans τόμος ἕντατος Παρίσιου, 1827.

Νικολόπουλος καὶ ἄλλοι ἦσαν ἀντεπιστέλλοντες ἀκαδημαῖκοι. Συνέδροι διαμένοντες ἐν Κεραυρῶ ἦσαν οἱ Κεραυροῖσι Ν. Δελβινιώτης, ὁ Α. Χαϊκατόπουλος Βιλλέτας, ὁ Μιχαὴλ Τ. Πιέρης, ὁ Δημήτριος Ἀρλιώτης, ὁ βαρῶνος Ἐμμανουὴλ Θεοτόκης, ὁ Ἀνδρέας Σοφοδίνος, ὁ Στελιανὸς Βλασσόπουλος, ὁ Ἰωάννης Γεννατῆς, ὁ Ἀντώνιος Ροδόσταμος, ὁ Στάμιος Γαργαδῆς, ὁ Αἰζάρος Μόρδος, ὁ Ἰωάννης Λοῦτς, ὁ Παῦλος Προσαλένδης, ὁ Βιάρος καὶ Γεώργιος Καποδίστριας, ὁ Σπυρίδων Πασκουάλης καὶ ὁ Ν. Πιέρης, οἱ Κεραυρῶντες Μ. Μεταξῆς καὶ Ν. Ραζῆς, ὁ Ζακύνθιος Λιονάσιος Ρόμης, ὁ ἐκ Πάργης ἱερεὺς Α. Ἰδρωμένος, ὁ ἐκ Κατούνης Ν. Μανρομμιάτης, ὁ Βυζάντιος Π. Πετρίδης καὶ οἱ ξένοι W. Meyer, Ραγαβὴ Ζανόνης καὶ ἄλλοι. Ἐν ὄλῳ 28 κατὰ τὸν καταστατικόν.

ὑπῆρχον καὶ ἐν ταῖς Νήσοις ἀντεπιστέλλοντες Ἀκαδημαῖκοι ὡς ἐν Κεραυρῶ, ὁ Β. Τσεκάτος, Ἰννοκέντιος Γαλιναῖς, Ἀνδρέας Μουστοξόδης, Ἀντ. Πετροεῖτης, ἐν Κεραυρῶντι, ὁ Ἀσάος, ὁ Εὐστάθιος Μεταξῆς, ὁ Βελλιάρης, ὁ Μαρίνος Πνιατόπουλος, ὁ Ν. Δελλατόρας, ὁ Στάμιος Πετρίδης καὶ ὁ Βαλλιάνος Χασσοῦρης, ἐν Ζακύνθῳ ὁ Ἰωάννης Σιγοῦρος, ὁ Λιονάσιος Ροδῆς, ὁ Ἀντώνιος Κομοῦτος, ὁ Δικόπουλος καὶ ὁ Ἰωάννης Γραδινῆρος Σιγοῦρος, ἐν Λευκάδι ὁ Κονάκης, ὁ Φημὴ Ζαμπέλιο, ὁ Ἰωάννης Ζαμπέλιο καὶ ὁ Μ. Ταυτοῦλινος, ἐν Κυθῆροις ὁ Κοντολέος, ἐν Ἰθάκῃ ὁ Ζαβὸς καὶ ἐν Παζοῖς ὁ Παυλῆνης.

Μαθηταὶ τῆς Ἀκαδημίας ἐνεργήσαν ὁ Δημ. Μαριέτης καὶ Σ. Ἀρμάτος.

Ἡ Ἀκαδημία διηρέθη εἰς τρία τμήματα, τὸ τῶν φυσικομαθηματικῶν, τὸ τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιστημῶν, τὸ τῆς γραμματολογίας καὶ καλλιτεχνίας. Αἱ δημόσιαι παραδόσεις τῆς Ἴονιου Ἀκαδημίας ἦσαν αἱ ἑξῆς: Ὁ Κάρολος Durin: **φυσικὴν, χημείαν, μαθηματικὰ**, ὁ Augoyat: **φυσικομαθηματικὰ**, ὁ Μιχαὴλ Τριβώλης Πιέρης: **βοτανικὴν**, ὁ Νικόλαος Δελβινιώτης: **πολιτικὴν** καὶ **ποινικὸν δίκαιον**, ὁ Ἀλταβίλλας Χαλικόπουλος Βιλλέτας: **πολιτικὴν οἰκονομίαν**, ὁ Ζανένης: **κανονικὸν δίκαιον**.

Ἐγκαθιδροθέντες τῆς Ἀκαδημίας ἐπισήμως, ἤρξαντο τὰ μαθήματα. Τὸ ἑλληνικὸν πρόγραμμα ἔλεγεν ὅτι εἶναι: **ἡ ἀρχὴ χμῆ Ὀλυμπίων**. Ὁ πρότασις συνταγματάρχης Baudrand, διὰ λόγον ἐκήρυξε τὴν ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἀκαδημίας μας, παρῶντων πασῶν τῶν ἀρχῶν καὶ πληθῶς ἐλεγκτοῦ ἀεροατηρίου. Αἱ συνεδριάσεις ἐγένοντο ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἀρμοσίας βιβλιοθήκης. Τακτικαὶ αἱ παραδόσεις καὶ τακτικὰ τὰ ἀναγνώσματα. Τὰ ἀθλοθετήματα πάντοτε ἐνδιαφέροντα διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἡ Ἴόνιος Ἀκαδημία εἶναι ἡ πρώτη, ἧς ἐπιθυμοῦσα νὰ μάθη περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ πολιτικοῦ καὶ τῶν φώτων τῆς μαθήσεως εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ

¹ Ὁ ἀκαδημαϊκὸς τοῦ Σολομοῦ.

² Πρὸς τὴν Ἡμετέραν ἀπόδοσιν τῆς γεροντίας ἐπὶ Ἑπτανήσου Πολιτείας.

³ Ὁ κατάλογος τῶν Ἰονίων Ἀκαδημαϊκῶν ἐδημοσιεύθη τότε, ἀλλ' εἶναι διασπασμένος τόμος. Ὁ ἐπισημῶν αὐτὸ θὰ τὸ εἶρη εἰς τὸ σύγγραμμα: *Parga and the Ionian Islands...* by Lieut. Col. C. P. De Bossel, London 1821 σελ. 157-159 καὶ εἰς τὸ: *Ἐπίτομος ἐπὶ Περιόδων τινῶν τοῦ συγγράμματος τοῦ κ. Παύλου Λάμπρου Νοήματα καὶ Μετάλλια τῆς Ἑπτανήσου Πολιτείας* ἐπὶ Μύκων Θεοτόκη. Κεραυρῶ 1885 σελ. 167-171.

⁴ Πρὸς τὸ Σ. δὲ Βιάζην: «Αἱ πρόται παραδόσεις τῆς χημείας ἐν Ἑλλάδι καὶ οἱ πρότοι καθηγηταὶ τῆς χημείας ἐν Ροδῶνι Ζακύνθῳ ἀ.ο. 10-11.

⁵ Ἡ βοτανικὴ ἐν Ἑλλάδι. Οἱ δύο πρότοι καθηγηταὶ τῆς βοτανικῆς. Ὁ πρότος βοτανικὸς κήρυξ. Οἶκον. Ἡμερολόγιον Α. Ν. Σερφίου, 1903.

ΣΕΝΗ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΠΗΓΗΝ

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ "ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗΣ,"

τῆς πτώσεως τῆς **Ανατολικῆς Μοναρχίας** ἀχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς χρόνου, ἐπρότεινεν ἐν διαγωνισμῷ τὰ ζητήματα ταῦτα:

Α'. Ποῖα καὶ πόσα σχολεῖα, βιβλιοθήκαι καὶ ἄλλα τοιαῦτα πρὸς κοινὴν μάθησιν ἀποβλέποντα συνεστήθησαν εἰς τὰς διαφόρους ἐπαρχίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς ἀλώσεως Κωνσταντινουπόλεως ἕως τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων; Β'. Ποῖα σχολεῖα καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀποβλέποντα πρὸς παιδείαν καὶ μάθησιν τῶν ἡμετέρων συνεστήσαν οἱ Γραικοὶ ἔξω τῆς Ἑλλάδος; Γ'. Ἄραγε αἱ μόναι τυπογραφεῖαι τῆς Μοσχολόπου, τοῦ Ἰαίου, τοῦ Βουκουρεστίου εὐρίσκονται ἐν τῇ Ἑλλάδι; Δ'. Ἄλθευε ἄρα ὅτι ἐπήρχε τυπογραφία εἰς τὸ Φανάρι τῆς Κωνσταντινουπόλεως; Πόσον διήρκεσεν ἐκεῖνη, ἧς ἐπήρχεν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐν καιρῷ τοῦ πολέμου μεταξὺ Γαλλίας καὶ Τουρκίας;

(Ἔπεται συνέχεια)

ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ

Η ΓΥΝΗ ΕΝ ΤΩ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩ ΘΕΑΤΡΩ

[Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος]

Τούτοις, μεθ' όλης τής προσπάθειάς του καρδινάλιου Ρισελιέ...

Καί ούκ ήν άλλως γενέσθαι. Καθ' ήν έποχην αυτοί οι άνδρες οι άνερχόμενοι την σκηνήν ήσαν ως έπί το πλείστον διεφθαρμένοι...

μήμητος. Καί το πράγμα ήτο φυσικόν, καθόσον άφ' ενός μεν, μεθ' όλην την ύποστήριξιν, ής έτύγγανεν εκάστοτε το θέατρον...

Συνηθέτερον την σκηνήν άνήρχοντο και άνέρχοντα ακόμη κόραι αίσχρων μητέρων, αίτινες άφοδ διήλθον τον βίον τον διά πυρός και αίθρου...

Η καρδιά της μητρός είναι το άριστοέργημα της δημιουργίας. Η αλήθεια αυτή, πολύ πρό έμοδ λεχθείσα, είς όλίγας είνυτως υπόκειται εξαερέσεις...

Κατά τας τελευταίας πρό της πρώτης εμφανίσεως ήμέρας, ή μητρική καρδιά συνταράσσεται είς κάθε στιγμήν από τας φροντίδας σωρείας...

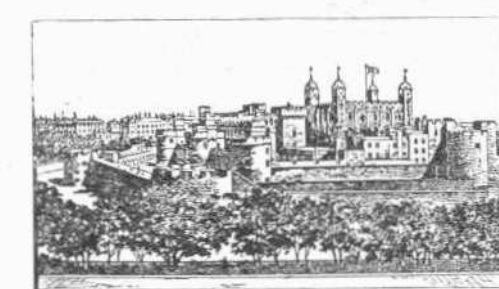
(Επειτα συνέχεται)

ΝΙΚ. Ι. ΛΑΣΚΑΡΗΣ

ΠΡΟΣΘΙΑ ΟΥΣΙ

ΤΟ ΑΓΓΛΙΚΟΝ ΣΤΕΜΜΑ

Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΕΝΘΑ ΦΥΛΑΣΣΕΤΑΙ ΤΟ ΑΓΓΛΙΚΟΝ ΣΤΕΜΜΑ

ΟΪΣΘΙΑ ΟΥΣΙ

Πολλούς πλησίον των Βασιλέων της Άγγλιας ή «Εικονογραφημένη» παρέθεσε και το στέμμα των. Έπ' ευκαιρία της αναρρήσεως των νέων Βρετανικών Μεγαλειότητων μάθετε και μερικά λεπτομερέα περί αυτού...

των ανατολικών λαών, την όποιαν πληροί άλλο ρουβίνιον, γύρω γύρω δε είς σήμα σταυρού εβδομήκοντα πέντε μαργαρίτα. Άλλοι τρείς όμοιοι σταυροί υπάρχουν είς τας πλευράς και είς το όπισθεν μέρος...

ΑΠΟ ΤΑ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ ΕΘΙΜΑ.— Η ΑΝΑΚΗΡΥΞΙΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ

Φαντασθήτε τον Έγγλέζον, τον λαόν αυτόν της προόδου, προσκολλημένον σφικτά είς έθιμα του Μεσαίωνα και χάσκοντα επί της θέας της τυπικής τελετής, ήτις λαμβάνει χώραν κατά την ανακήρυξιν του βασιλέως εν Λονδίνω...

του Ουίνδσορ, με τους θώρακάς του τους άπαρτήρατους και τους μαύρους βελούδινους μεγάλους σκούρους τον, έπειτα οι άλλοι μεγάλοι άξιοματικοί του σώματος των Κληρικών, ο Έρυθρός Αραγόνας, ο Κιανός Μανδουφόρος, ο Κήρυξ των Όπλων, ο Έρυθρόσταυρος και άλλοι άκόλουθοι με περιέργους ένδυμασίας προσηρόντες...

1 Ο Ρισελιέ όστις έξαιρουμένως έπροστάτερον το θέατρον και τους ήθοποιούς παρεκάλεσε τον Άρβάν d'Aubignac να συντάξη κανονισμών επί της βάσεϊ του όποιον να διέκοντα τα τού θέατρον. Ο άγαθος όμιος Άρβάν, θέλων να περιστελή τα έκλείψιμα ήθη των γυναικών της σκηνης, προσέθετεν είς τον κανονισμών του και όχθιδον μεταφρονήμασος δι' ού έκατότεινε ν' άπαγορευθή είς τας κόρας ν' άνιόχοντα την σκηνήν, έκτός άν ο πατήρ ή ή μήτηρ αυτών ευρίσκοντο εν τώ ατόφ θιάσφ' επίσης ν' άπαγορευθή είς τας κόρας να παίξουσι κατά την διάρκειαν του πενήθιμου έτους (!) να ύποχρωθούν, δε αυτά να ύπακούσονται έντός έξ μηνών μετά το έτος αυτό. Άλλά πάντα ταύτα έμειναν εν σκεδίσφ μόνον. (La Pratique du Theatre par l'abbé D'Aubignac, Amsterdam, 1715).

2 Les historiettes, τόμ. VII. 3 Δε έπί του προσηρόντος J. J. Rousseau, Lettre sur les spectacles. 4 Theatre Francais de Charpentier, βιβλ. III, κειφ. VII. 5 Theatre Francais, βιβλ. III, κειφ. VII. 6 Αι γυναίκες του θεατρον και έγγαμοι όσοι δεν είχαν δικαίωμα να φέρουσι τον τίτλον της κυρίας. (Jules Bonassis: La Comedie - Francaise histoire administrative, εκδ. 13, έκδοσις. I, Paris 1854).

1 Οι πρώτοι της εκκλησίας πατέρες άναθεματίζοντες το θέατρον και τους μεμεροχόμενους το έπάγγελμα του ήθοποιού, σκοπον είχον ως άλλωχό έφεθέσασμεν, να πλήξουν και πνίξουν το ειδωλολατρικόν θέατρον. Άπό του έτους όμιος αιώνας τα άναθήματα της εκκλησίας δεν είχαν λόγον υπάθεως καθόσον ή ειδωλολατρεία σκεδόν εξέλιπε κυρίως εν Εύρωπῃ, τούτον ένεκα και είς πάσας τας χώρας της Εύρώπης κατηγορήθησαν σιωπηρώς έκτός της Γαλλίας. 2 J. Rousseau, Code theatral, σελ. 196 - 207, Paris 1829. 3 Εν Ιταλία την μητέρα της ήθοποιούδ δεν την όνομαζον la madre, αλλά Η madre!

Το μέρος, όπου εφύσκειτο άλλοτε η πύλη υποδεικνύεται τώρα από ένα άγαλμα παριστάνον δράκοντα. Ένα μεταξίνον σκηνί διατεθεί από το ένα άκρον της οδοῦ εἰς τὸ ἄλλο. Τὸ σκηνί αὐτὸ εἶναι τὸ σύμβολον τῆς δραστηριότητος τοῦ ἄστεως καὶ τὸ ἀπαραιτήτου αὐτοῦ. Ὁ λόρδος Δημαρχος καὶ οἱ ὑπάλληλοι τὸν στέκονται πίσω ἀπὸ τὸ σκηνί.

Οἱ κήρυκες πληθαίνουν. Αἱ σάβιγγες ἀνακρούουν δύο βραχῦτά αὐλισμάτα. Ὁ φρουραρχος τοῦ ἄστεως, ἐπιτοπος, ἀνασηκώνεται ἐπὶ τὸν ἀνυψωμένον του καὶ κραυγάζει: «Ἄλλ' ἰτίς εἰ!»

Ὁ «Κυανὸς Μανδυοφόρος», σκεπασμένος ὀλόκληρος σχεδὸν ἀπὸ ἓνα ἄσπραμα χρυσοκέντητον, προχωρεῖ καὶ ἀπαντᾷ:

— Εἶνε οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς Α. Μεγαλειότητος ζητοῦντες νὰ εἰσελθῶν εἰς τὸ Ἄστυ τοῦ Λονδίνου, ὅπως ἀναγνώσουν εἰς τὸν λαὸν τὴν ἀνακήρυξιν τῆς Α. Μεγαλειότητος τοῦ Γεωργίου Ε'.

Ο ΔΟΥΕ ΤΟΥ ΠΟΡΤΛΑΝΔ

(ΔΙΗΓΗΜΑ)

Κατὰ τὰ τελευταία ταῦτα ἔτη, μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του ἐκ τῆς περιόδου τοῦ ἀνά τὴν Ἀνατολίην ὁ Ριχάρδος δούξ τοῦ Πορτλανδ, ὁ νεαρὸς λόρδος, ὁ ἀλλοτε καθ' ἄσπασιν τὴν Ἀγγλίαν περιώνυμος διὰ τὰς νικητικὰς ἐφορτὰς τοῦ οἴκου του, διὰ τὰς νίκας τῶν ἐκλεκτῶν ἰσπανίων, διὰ τὴν τέχνην του περὶ τὴν πυγμαλίαν, διὰ τὰ κινήματα τῆς Ἀλάπεκος, διὰ τὰς ἐπιπέλους του καὶ τὸν μυθώδη πλοῦτόν του, διὰ τὰ περιπετειώδη αὐτοῦ ταξείδια καὶ τοὺς ἐρωτάς του, ἐξηφανίσθη αφιούντως.

Μίαν μόνην φοράν, τὴν ἐσπέραν, εἰθεάθη ἡ ἀρχαία τοῦ εἰχρήσου ἄμαξα νὰ διέρχεται, μετὰ τὰ παρατεταμένα τὸν θυρίδων τῆς κατεβασιμῆς ἐν ταχίστῳ καλλισμῶ καὶ περιτοκισμῶν ὑπὸ ἐπιπέτων δροῦχων διὰ τοῦ Χάου Πάρκ.

Ἐπειτα, ὅπως ἀφινδύως καὶ παραδόξως, ὁ δούξ ἀπεσφύθη εἰς τὸν οἰκογενειακὸν του πύργον, γενόμενος κάτοχος μονήρης τοῦ ἐρημικοῦ ἐκείνου κτιρίου μετὰ τὰς ὀδοντοκίτας ἐπιπέλους, οἰκοδομηθέντος εἰς παλαιὰς χρόνους, ἐγειρομένου δ' ἐν τῷ μέσῳ πενκῶν καὶ οκτοετησίων κήρων καὶ θαμνοδῶν λειβαδίων παρὰ τὸ ἀκροτήριον Πορτλανδ.

Μόνον εἶχε γείτονα ἐκεῖ εἰς τὴν ἐρημίαν τὸν φάρον, ὅστις μετὰ τὸ κωνοκινωτὸν φῶς τὸν κατὰ πάσαν ὥραν φωτίζει διὰ μέσου τῆς οὐμῆλης τὰ βυρῶνα ἀπὸ μύλων, τὰ κλυδωνιζόμενα μακρὰν εἰς τὸ πέλαγος καὶ διασταυρούμενα τὰς γραμμάς τοῦ κωνοκινωτὸν πέραν εἰς τὸν ὄριζοντα.

Ἀτραπὸς ἐπικινήσεως πρὸς τὴν θάλασσαν, σκολιά, ἐσκαμμένη μετὰ εἰς τὸν βράχον καὶ διαθεσίμου ἀνά μέσον ἀγρίων πενκῶν, ἀπέλιγε κάτω εἰς πύλην φρούρου βαρείας ἐπιχρῶσους κινκίδας, ἐπὶ τῆς ἀμύμουσας παραλίας, τῆς κατακλυζομένης ὑπὸ τὸν κνίματον ἐν ὥρᾳ παλιουρίας.

Ἀπὸ τῆς βασιλείας Ἐρρίκου τοῦ 7' θρόνῳ πολλοὶ ἐγεννήθησαν περὶ τοῦ ὄχιου τοῦτου πύργου, εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ὁποῖου, τὸ φωτισμένον ὑπὸ μεγάλῳ παραθύρῳ μετὰ μολυβδοφράκτους βελονίας, ἀτήσταντες ὁ τιμαριωτικὸς πλοῦτος.

Ἐπὶ τοῦ δομαρίου δι' οὐ συνδεδεῖται ἐπὶ τὰς πυργίσκου ἰστανταὶ ἀγρυπνοῦντες ἀόμιμα παρὰ πᾶν ὄνεισμα, ποῦ μίᾳ ὀμάς τοξωτῶν, ποῦ δὲ τις ἐπιτοπος πολεμιστῆς, λίθινον πᾶντες γεγαυμένον ἀπὸ τὸν χρόνον τῶν Σταυροφοριῶν ἐν στάσει μάχης.

Τὴν νύκτα οἱ ἀνδράσιδες ἐκείνου — τῶν ὁποίων αἱ μορφαὶ τώρα ἐξηλείφθησαν ἐκ τῶν ραγδαίων βροχῶν, τὸν καταγίδων καὶ ἐκ τοῦ παγετοῦ πολλῶν ἑκατοντάδων χειμῶνων καὶ τῶν ὁποίων τὸ ἦθος πολλὰκις ἠλλοιώθη ἐκ τοῦ κερανοῦ — παρουσιάζουν θεάματι ἄορατον, διεκκαλίνον τὰς δεσποδαιμίας ὀπτασίας. Ὅτε δὲ ἐξεγειρόμενα ὀγκώδη ὑπὸ τῆς θνείλλης τὰ κῆματα ἐφορμῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ κατὰ τὸ ἀκροτήριον τοῦ Πορτλανδ, ἡ φαντασία τοῦ διαβήτου τοῦ περιπλανομένου παρὰ τὴν βραχόδη ἀκτῆν, ἐξαπτομένη ἐπὶ μᾶλλον ἐκ τῆς λάμψεως, ἢ ἐπιχέει ἡ σελήνη ἐπὶ τῶν γρανιτικῶν ἐκείνων οὐσῶν, ἐνκόλως πλάττει τὴν εἰκόνα μάχης δεινῆς διεξαγομένης ἐν τῷ πύργῳ ἐκείνῳ ὑπὸ ἠρωτικῆς φρουρᾶς φαντασματικῶν πολεμιστῶν κατὰ φάλαγγος πονηρῶν πνευμάτων. Τί νὰ εἰσημίαιε τάχα ἡ μόνωσις ἐκείνη τοῦ ἀπρόντιδος ἐκείνου Ἀγγλοῦ εὐπατριδοῦ; Διήγειν ἄρα γε τὴν περίοδον ψυχικῆς ἀθυμίας ἢ νόσου νευρικής, αὐτὸς ὁ ἴσους ἐκ φύσεως φαιδρὸς καὶ εὐθύμος; Ἀδύνατον τοῦτο. Μήπως κατεῖχτο ὑπὸ μυστικιστικῆς τινὸς, ὑφ' ἧς κατελήφθη κατὰ τὴν πρόσφατον ἀνά τὰς ἀνατολικὰς χώρας περιόδειαν του; Ἴσως.

Ἄλλ' ἐν τῇ αὐτῇ ἀνησυχίᾳ διὰ τὴν ἐξαφάνισιν του, ἐπεμπε δὲ ἀπὸ τοῦ Ὀδεσμίνοσφ μίσημα ἡ βασίλισσα πρὸς τὸν ἄορατον λόρδον.

Ἐρεῖδουσα τὸν βραχίονα εἰς τὸ τραπέζιον ἐφ' οὗ ἔκειτο κρηοπήγιον, ἡ βασίλισσα Βικτωρία ἐκάθητο ἀργὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, βραδυόνοσα ἐξ αἰτίας παραταπεινῆς ἐκτάκτου ἀκροάσεως. Πλησίον τῆς ἐπὶ

καθ' ἣν ἐλέγθησαν τ' ἀνωτέρω ὑπὸ τῆς νύκτα θνείλλης, τὰ πλοία τὰ διερχόμενα λεύγας τινὰς μακρὰν τὸ ἀκροτήριον Πορτλανδ ἐβλέπον τὸν πύργον φωταγωγούμενον. Δὲν ἦτο αὕτη ἡ πρώτη τῶν νυκτερινῶν ἐφορτῶν τῶν διδομένων κατὰ πάσαν ἐποχὴν ὑπὸ τοῦ ἀπόντος λόρδου.

Ἐγίνετο δὲ λόγος πολλὸς περὶ τῶν ἐφορτῶν τούτων, διότι ἡ ἐκεντροκτικῆς τῶν ἐφθάνων εἰς τὰ ὄρια τοῦ φανταστικοῦ, ἀφοῦ ὁ οἰκοδεσπότης δούξ δὲν παρενέσχετο εἰς αὐτάς.

Αἱ ἐφορτὰ αὐτὰ δὲν ἐλάμβανον χώραν εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ πύργου. Εἰς αὐτάς οὐδεὶς εἰσῆρχετο πλέον. Ὁ λόρδος Ριχάρδος, ὅστις κατόκει μονήρης εἰς τὸ ἡψηλότερον κυκλωτὸν διαμέρισμα, ἐφαίνετο ὅτι τὰς εἶχεν ἐντελὸς λησμονήσει.

Εὐθύς μετὰ τὴν ἐπανάδον του εἶχε σκεπάσει διὰ τεραστίων ἐνετικῶν κατοπτρῶν τοὺς τοίχους καὶ τοὺς θόλους τοῦ εὐρηγῶρος ὑπογείου τῆς κατοικίας του. Τὸ ἔδαφος αὐτοῦ ἐπετροπῆθη διὰ μαρμῶν πλάκων καὶ λαμπρῶν ψηφιδωτῶν. Πολίτεια ἠσοσταντὶ παρατετασμένα διεχόριον ἀπ' ἀλλήλων σεσῶν θαυμασίων αἰθουσῶν, ὅπου τὸ φῶς ἀσπαστραυτοῦσων πολυφώνων χρυσοῦν λυχνιῶν ἀτεκάλυτε τὸν πλοῖον ἐντροπῆσιν, σφινταμένον εἰς ἐπιπλα ρυθμῶ ἀναίκατοι μετὰ πολυτίμων ἀραβουρογῶν γλυφῶν ἐγγεκοσμημένα καὶ φρετὰ σπάνια τῶν τροπικῶν χωρῶν καὶ πίδακας ἐξ ἐνόδουσ ὑδάτος καὶ δεξαιμένας ἐκ πορφυρίου καὶ ὀραία ἀγάλματα.

Ἐκεῖ τῇ φιλίᾳ προσκλήσει τοῦ πυργοδεσπότη τοῦ Πορτλανδ, ἐν τῇ ὁποία περιελαμβάνετο ἡ φράσις ὅτι «ὁ οἰκοδεσπότης μετὰ λύτης ἠγαγάετο ν' ἀπουσιάζη» συνήχετο πλήθος

Λύεται τότε τὸ ἄκρον τοῦ μεταξίνου σκηνίου διὰ νὰ δειχθῇ ὁ «Κυανὸς Μανδυοφόρος» νὰ πλησίον τὸν Λόρδον Δημαρχον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγγυοῖται τὴν περιγραφήν. Ὁ Δημαρχος, ὅστις γνωρίζει ἡδὴ ἀπ' ἐξῆς τὴν ἀνακήρυξιν, διότι τὴν εἶχεν ἡδὴ ὑπογράψει καὶ αὐτὸς τὴν προτεραιότητα εἰς τὸ ἰδιωτικὸν συμβούλιον, προσποικεῖται ἐν τούτοις ὅτι τὴν ἀναγνώσει μετὰ μεγάλης προσοχῆς, ἐπειτα νεύει εἰς τὸν «Κυανὸν Μανδυοφόρον» ὅτι καὶ οἱ ἄλλοι κήρυκες δύνανται νὰ εἰσελθῶν εἰς τὸ Ἄστυ. Ὁ «Κυανὸς Μανδυοφόρος» ἐπιστρέφει πλησίον τῶν συντρόφων του. Εἰς ἐν νεύμα τὸ μεταξίνον σκηνί ἀφαιρεῖται καθ' ὀλοκληρίαν, ἡ ἐσοδος εἶνε ἐλευθέρη, καὶ ἡγοιμένον τοῦ Λόρδου Δημαρχοῦ καὶ τῶν ὑπαλλήλων του, οἱ κήρυκες, οἱ σαλπικεταὶ καὶ οἱ ἀκόλουθοι ἐξακολουθοῦν τὸν δρόμον τῶν μερῶν τοῦ χρηματιστηρίου, ὅπου ἀναγγέλλουν καὶ πάλιν εἰς τὸ ἀπειρον πλῆθος τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ νέου Βασιλέως.

ἐλεφαντίνου δίφρου ἐκάθητο ἡ ἀναγνώστριά τῆς, δεσποινίς Ἐλένη Χ". Φάκελλος σφραγισμένος διὰ μαῖουον κρηο ἐκοσμηθὲν ἐκ μερῶν τοῦ Λόρδου τοῦ Πορτλανδ. Ἡ νεάνις ἠγοῖσε τὸν δουκικὸν φακέλλον, διέτρεξε μετὰ τὸ βλέμμα τὸν μειδιῶντον κνιστὸν ὀφθαλμῶν τῆς τὰς περιχρῶσους εἰς τὸ γράμμα ὀλίγας γραμμάς. Ἐπειτα διὰ μίᾳς, χωρὶς νὰ προφύξῃ λέξιν μετὰ βλέφαρα καταβίβασμένα, ἐπαρουσίασε τὸν φακέλλον πρὸς τὴν Ἀδθῆς Μεγαλειότητα.

Ἡ βασίλισσα ἀνέγνωσε τὸ περιχρῶμενον ἐν σιγῇ. Μετὰ τὰς πρώτας λέξεις εἰς τὸ συνήθως ἀπαθὲς πρόσωπον τῆς ἐφάνη διαγραφομένη σφοδρὰ θλίβερά ἐκπληξις. Ἀνεσκιόνησε μάστιγα. Εἶτα ἀφῶνος ἐπλησίασε τὸ χαρτίον εἰς τὴν φλόγα τῶν κηρίων, ἀφίνοσα δὲ νὰ καταπέση ἐπὶ τὸν πλάκων τῆς ἐστίας ἡ φλογισθεῖσα καὶ ἀποτεφροθεῖσα ἡδὴ ἐπιστολή.

Μυλόλοδοι, εἶπε πρὸς τοὺς παρεστώτας εὐπατριδας, ἰστανμένους εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων βημάτων, δὲν θὰ ἐναϊδίθητε πλέον τὸν ἀγαπητόν μας δούκα τοῦ Πορτλανδ. Δὲν θὰ παρακάθηται πλέον εἰς τὸ Κοινοβούλιον. Τὸν ἀπαλλάσομεν τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης διὰ προνομίου χορηγοῦμενον καθ' ἀνάγκην. Ἄς μείνῃ σεβιστὸν τὸ μυστικὸν του! Μὴ ἀνησυχίητε περὶ τοῦ προσώπου του, κανεὶς δὲ ἐκ τῶν προσκεκλημένων του ἄς μὴ ζητήσῃ ποτὲ νὰ τοῦ ἀπευθίη τὸν λόγον.

Εἶτα ἀποπέμψουσα διὰ νεύματος τὸν γρηαῖον ἐκ τοῦ πύργου ἀγγελαφόρον:

— Νὰ εἰπῆτε εἰς τὸν δούκα τοῦ Πορτλανδ ὅτι εἶδετε καὶ ὅτι ἠκούσατε ἐδῶ τώρα προσέθηκε, ῥίπτουσα βλέμμα ἐπὶ τῆς μελανῆς τέφρας τῆς ἐπιστολῆς.

Μετὰ τοὺς μυστηριώδεις τούτους λόγους ἡ Μεγαλειότης τῆς ἠρέθθη ὅπως ἀποσφύθη εἰς τὰ ἰδιαιτέρὰ τῆς δομῆται. Ἐν τούτοις ἐπὶ τῇ θέᾳ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἠτις ἀκίνητος καὶ ὡσεὶ ἀποκοιμηθεῖσα μετὰ τὴν παρειὰν στρατιωτικῆν ἐπὶ τὸ βραχίονός τῆς ἀποτεθειμένη ἐπὶ τοῦ πορφυροῦ βελούδου τῆς τραπέζης, ἡ βασίλισσα ἐκπληκτικῶς ἐφίρθησεν ἠρέμα: — Δὲν θὰ εἴθης, Ἐλένη!

Καὶ ἐπειδὴ ἡ νεάνις ἔμενε ἀκίνητος ἐν τῇ στάσει ἐκείνη, ἐστειναν πρὸς αὐτὴν οἱ παρεστώτες.

Χωρὶς νὰ ἐκδηλωθῇ ποσὸς ἡ συγκίνησις τῆς δι' ὀχρότητάς τινος — πῶς εἶνε δυνατόν νὰ χωρήσῃ τὸ κρῖνον; — ἡ νεάνις εἶχε λιποθυμήσει.

Ἐν ἔτος ἀπὸ τῆς ἡμέρας αὐτῆς Μεγαλειότητος, νύκτα

1. Μᾶλλον ὁ πύργος τοῦ Νορθουμβερλανδ ἢ ὁ πύργος τοῦ Πορτλανδ ἀνασκαίνονται εἰς τὴν περιγραφὴν ταύτην. Περιττὸν νὰ εἰπωμεν ὅτι ἀπὸ καὶ ἡ βῆσις μερῶν λεποτροπῶν τῆς παροῦσης διηγήσεως εἶνε ἀληθῆς, ὁ σπηγῶνα φρεῖς ἐν τούτοις ἔδρασε νὰ μεταβάλλῃ ὁποσοῦν ἐκ τῶν ὁποσῶν τοῦ δούκου τοῦ Πορτλανδ γράφον τὰ πρόγματα ὅτι ὡς ἀκριβῶς συνέβησαν, ἀλλ' ὡς ἔλαξε νὰ συμβῶσι.

λαμπρῶν, τὸ ἄνθος τῆς ἀριστοκρατικῆς νεολαίας τῆς Ἀγγλίας, αἱ ἐρασιμότεραι καλλιτέχνιδες καὶ αἱ ὀραϊότεραι τῶν ἀμεριμῶν κνησῶν τοῦ καλοῦ ζοσμοῦ.

Ὁ Λόρδος Ριχάρδος ἀντεπροσωπεῖτο παρ' ἑνὸς τῶν ἀλλοτε φίλων του, διεξήγητο δὲ ἡ νυκτερινὴ ἐφορτὴ μετὰ πάσης ἐλευθερίας καὶ μεγαλοπρεπειας.

Μόνον εἰς τὴν τιμητικὴν θέσιν τοῦ συμποσίου ἡ καθέδρα τοῦ νεαροῦ Λόρδου ἔμενε κενή, τὸ δὲ ἐπὶ τοῦ εἰρηιωνότου αὐτῆς ὑπάρχον δουκικὸν στέμμα ἐσκεπάζετο ὑπὸ πένθιμου πέπλου.

Ἀλλὰ τὰ βλέμματα μετ' ὀλίγον ἐμψυχοῦμενα ἐκ τῆς ἠδονῆς καὶ τῆς μεθῆς καὶ λησμονοῦντα τὸν ἀπουσιάζοντα ἐστρέφοντο εὐχαρίστως πρὸς τὴν θελακτικὴν παρουσίαν τῶν ἄλλων συνδιατημένων.

Καὶ περὶ τὸ μεσονύκτιον ὑπογείως εἰς τὸν πύργον τοῦ Πορτλανδ ἀντήχον ἐντὸς τρυφηλῶν αἰθουσῶν καὶ ἐν τῇ μεθῇ τῶν βαρέων ἀρωμάτων ἐξωτερικῶν ἀνθῶν κρότοι ἠχηρῶν γελῶτων καὶ φιλημάτων καὶ συγκρούσεσι ποτηρίων καὶ ὀραίων παροῖνοι καὶ μουσικαὶ μελωδία.

Ἄλλ' ἀν τις τῶν διαιτημῶν ἤθελε κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἐγερεθῆ τῆς τραπέζης καὶ, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ν' ἀναπνεύσῃ τὸν θαλάσσιον ἀέρα, ἤθελε προχωρήσῃ ἐκτὸς τοῦ πύργου, ἐν τῇ σκοτίᾳ παρὰ τὴν βραχόδη ἀκτῆν, ὑπὸ τὴν ἀγρίαν πνοὴν τῶν πελαγίων ἀνέμων, θὰ ἐβλεπεν ἴσως θέαμα ἰκανὸν νὰ ταραξῇ τὴν εὐθυμίαν του, τοῦλάχιστον κατὰ τὸ λοιπὸν διάστημα τῆς νυκτός.

Διότι πολλάκις κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν εἰς τὴν ἐλακοειδῆ ἀτραπὸν τῆν κατερχομένην ἀπὸ τοῦ πύργου πρὸς τὸν Ὀκεανόν, εὐπατριδῆς τις, περιτετυλιγμένον πάντα μαγνίον μετὰ τὸ πρόσωπον κεκαλυμμένον ὑπὸ προσωπίδος ἐκ μελανοῦ ὑφάσματος προσκεκολλημένης εἰς κωνοκίαν κνλωτορῆ, σκεπάζουσαν ὀλοκληρῶν τὴν κεφαλὴν του, ἐβράδιζε κρατῶν ἀνημμένον σιγῶν εἰς τὴν χειροκροτοῦσῶν χεῖρά του, κατερχόμενος πρὸς τὴν ἀκτῆν. Ὅσοι δὲ εἰς τὰς παλαιὰς φαντασμαγορίας, δύο ἰστανεταὶ λευκοκίτριες προηρόντο καὶ δύο ἄλλοι εἶπαντο αὐτοῦ εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων βημάτων, κρατοῦντες ἀνημμένως τὰς καπιζούσας ἐρυθρὰς δάδας.

Πρὸ αὐτῶν ἐβράδιζε παθίον φέρον ὁσαύτως πένθιμον οἰκοστολήν, κρατῶν δὲ εἰς χεῖρας καὶ σείον ἀπαξ κατὰ λεπτόν κώδωνα ὅπως εἰδοποιῆ μακροδὸν πάντα τυχόν ἐκεῖ εὐρισκόμενον νὰ παραμερῆ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν περιπατητῶν. Ἡ θέα τῆς μικρᾶς ἐκείνης ὀμάδος κατέλειπε εἰς τὴν ψυχὴν τὴν αὐτὴν παγερὰν ἐντύπωσιν, οἷον προερεῖται καὶ ἡ ποικιλὴ καταδύων ἀταγόμενον εἰς θάνατον.

Πρὸ τοῦ μυστηριώδους ἐκείνου ἀνθρώπου ἠγοῖετο ἡ πρὸς τὸ παράλιον πόλη, ἡ συνοδεία του δὲ τὸν ἄφινε τότε μόνον νὰ προχωρή πρὸς τὴν θάλασσαν. Ἐκεῖ βυθίζόμενος εἰς ἀπέλειπας σέφεις καὶ οἰνοὶ ἐντροπῶν εἰς τὴν θλίβην τῆς ἀγνοῦσ ἐρημίας, ὅμοιος πρὸς τὰ λίθινα φαντασμάτα τοῦ δομαρίου τοῦ πύργου ἔμενε σιωπηλὸς ὑπὸ τὸν ἀνεμον, τὴν βροχὴν καὶ τὰς ἀστρατάς, ἐνόστιον τοῦ μικρομένου Ὀκεανοῦ.

Μετὰ μίαν ὥραν ῥέμβησι τοιαύτης, ὁ καθηγῆς ἀγνώστος, πάντοτε ὑπὸ τὴν συνοδείαν τῶν δαδούχων καὶ τοῦ κρότου τοῦ προηγομένου κώδωνος ἐπανήχοντο εἰς τὸν πύργον διὰ τῆς οδοῦ δι' ἧς εἶχε κατέλθει. Πολλάκις δὲ κλυδιζόμενος καθ' ὁδόν ἐστηρίζετο διὰ τὸν χειρῶν εἰς τὰς προεζογὰς τὸν βράχον.

Τὴν πρωίαν τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐτελείτο ἡ φθνοπορῶν ἐκείνη ἐφορτῆ, ἡ νεαρὰ ἀναγνώστρια τῆς βασιλείας, ἐξακολουθοῦσα νὰ φέρῃ πάντοτε πένθιμον ἔνδυμασιν μετὰ τὸ πρῶτον ἀγγεῖμα, ἰσταντο δεομένη εἰς τὸ προσεχητικὸν τῆς Ἀδθῆς Μεγαλειότητος, ὅτε ἐνεκρησθῆ αὐτῇ ἐπιστολὴ γραφεῖσα παρ' ἑνὸς τῶν γραμματέων τοῦ δούκου.

Ἡ ἐπιστολὴ περιεῖχε τὴν ἐξῆς μόνην λέξιν, ἢ ἡ νεάνις ἀνέγνωσε φρικώσα: «Ἀπόψε».

Περὶ τὸ μεσονύκτιον λέμβος βασιλικῆς προσήγγισεν εἰς Πορτλανδ, ἀπεβίβασθη δ' ἐξ αὐτῆς οκτὴ νεαρὰς γυναικός, περιβεβλημένης σκοτεινοῦ χρώματος μανδύου. Τὸ φάσμα, ἀφοῦ ἀνεβρεν ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς ζητουμένην διεύθυνσιν, ἔδραμε μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸ μέρος ἐνθα ἐφαίνετο ἡ λάμψις τῶν δάδων καὶ ὁπόθεν προήρχετο φερόμενος ὄψο τοῦ ἀνέμου ὁ ἦχος τοῦ κώδωνος.

Ἐπὶ τῆς ἄμμου ἔρειδομένοσ ἐπὶ πέτρας καὶ ἐκ διαλειμμάτων συγκλωκόμενος ὑπὸ θανάσιμον ἀσπασμοῦ, ἔκειτο ὁ μυστηριώδης προσωπίδοφόρος ἐπὶ τὸ μανδίον του.

— Ὡ δυστυχῆ! ἀνεφώνησε μετὰ λυγμοῦ, κρηπτοῦσα τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν ἡ νεαρὰ ἐπισκέπτρια, ὅτε ἐφθασε μετὰ τὴν κεφαλὴν γυμνὴν πλησίον του.

Χαῖρε! γαίε! ἀπήντησεν ἐκείνος.

Ἠχοῖοντο μακροδὸν τὰ ἔσπρατα καὶ οἱ γέλωτες προερχόμενοι ἐκ τῶν ὑπογείων τῆς τιμαριωτικῆς κατοικίας, τῆς ὁποίας ἡ φωτοχρῶσι ἀντανακλάτο ἐπὶ τῆς κνιανομένης ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης.

— Εἶσαι ἐλευθέρη!... προσέθηκε ἐκείνος, ἀφίνοσ τὴν κεφαλὴν του νὰ καταπέση ἐπὶ τῆς πέτρας.

— Ἀπελυτρώθης! ἀπήντησεν ἡ λευκὴ ὀπτασία ἀννηροῦσα μικρῶν χρυσοῦν σταυρῶν πρὸς τὸν κατάστερον οὐρανόν, πρὸ τοῦ βλέμματος τοῦ ἀφάνου ἐκείνου ἀνδρός.

Μετὰ βραδίαν σιγὴν, καθ' ἣν ἡ νεαρὰ γυνὴ ἐξηκολούθει νὰ στεκῇ ἐνώπιόν του μετὰ ὀμματα κεκλιόμενα καὶ ἀκίνητος ἐπίσης ἐν τοιαυτῇ στάσει, ὁ ἀνήρ ἐφίρθησε μετὰ βραδέως στεναγμοῦ:

— Καλὴν ἀνάμωσιν, Ἐλένη!

— Ὅτε μετὰ μίᾳς ὥρας προσδοκίαν οἱ θεράποντες ἐπλησίασαν ἐκεῖ,

εἶδον τὴν νεάνια γονυπετῆ ἐπὶ τῆς ἄμμου καὶ προσεγυμνήην πλησίον τοῦ κυρίου του.

— Ὁ δούξ τοῦ Πορτλανδ, ἀπέθανεν εἰπε πρὸς αὐτούς.

Καὶ στηρίζομένη ἐπὶ τοῦ ὄμου ἑνὸς τῶν γρηαῖων ἰσηρέτων, ἐπανήλθεν εἰς τὴν λέμβον δι' ἧς εἶχεν ἀφικήθῃ ἐκεῖ.

Μετὰ τρεῖς ἡμέρας εἰς τὴν «Ἐφημερίδα τῆς Ἀύλης» ἀνεγράφετο ἡ ἐξῆς εἰδήσις:

Ἡ μίς Ἐλένη Χ", μνηστὴ τοῦ δούκου τοῦ Πορτλανδ, ἀσπασθεῖσα τὴν καθολικὴν θρησκείαν ἔλαβε τὸ μοναχικὸν σῆμα ἐν τῇ μονῇ τῶν Καρμηλιτῶν τῆς Λ".

Ποῖον ἦτο ἄρα τὸ μυστικὸν τοῦ θανόντος πλοῖου καὶ ἰσχυροῦ Λόρδου; Ἡμέραν τινὰ κατὰ τὰ μακρῶν αὐτοῦ ταξείδια ἀνά τὴν Ἀνατολίην, ἀπομακρυνθεῖς ἀπὸ τοῦ καραβανίου εἰς τὰ περὶ τῆς Ἀντιοχείας ὁ νεαρὸς δούξ καὶ συνομιλῶν μετὰ τῶν ἐγγυρῶν ὀδηγῶν, ἐμαθεν ὅτι ὑπῆρχεν ἐκεῖ ἐπαίτης, ὃν ἀπέφυγον πάντες μετὰ φόβου καὶ ὅστις εἶχε μόνον ἐν μέσῳ τῶν ἐρειπίων.

Εἰς τὸν δούκα ἐπήλθεν ἡ ἰδέα νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν ἐπαίτην — διότι οὐδεὶς ἐν τῷ κόσμῳ διαφεύγει τὸ περρωμένον του.

Ὁ ἀπαισιὸς ἐκείνος Λάζαρος ἦτο ὁ μόνος κάτοχος, οὗτος εἰπέιν, τῆς περιήμου ἀρχαίας λέπρας, τῆς Ξηρᾶς, ὡς ἀτεκαλίετο, καὶ ἀνιάτου λέπρας, τῆς ἀμειλίχου νόσου, ἐξ ἧς μόνος ὁ Θεὸς

ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ ΚΑΙ ΑΠ' ΟΛΑ

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

Τιμή και δόξα εις την ελληνικωτάτην Σμύρνην. Ο κληρικός έλαχεν επί την Ίεράν Μητρόπολιν της και εις έκ των άλλων Ιεραρχών της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας, Χρυσόστομος ο Πολύς, ο πρόφρων Δράμας, στέλλεται να ποιμήνη εν θεοσεβεία και εθνικώς παραδόσει το Χριστιανώμον πλήρωμα αυτής.

Η ΜΑΝΔΟΛΙΝΑΤΑ

Καθήμενη έλληνική γυνίτσα! Τι γόνιμος ποδ είναι! Είχαμεν μίαν Μανδολινατά, την Αθηναϊκήν δά, που έκαμαρόναμεν όλοι, και της ήλθε να μετάσχη του διεθνούς μουσικού διαγωνισμού, όστις είχε προκηρυχθή εν Κρεμόνη. Και θα έπρεπε να μάς είποιον: Βάζει και ή κοσκινοδών άνδρα της με τους πραγματευτάδες.

Έφυγε λοιπόν, στενοχωρίας εις Κύριος οίδα, και όταν έφθάσεν εις Κρεμόνα, ή άφιξις της άνηγγέλην διά των Ιταλικών έφημερίδων με δύο γραμμιάς. «Κάποια μανδολινατά της Ανατολής» έγραψαν. Και έγινε ο διαγωνισμός και από τριάντα φημισμένα σωματεία της Ερώπης, όλα της Ζυρίχης, της Φλωρεντίας, της Ισπανίας, του Τουρίνου και της Μασσαλίας, ήλθε πρώτη, λαδοόσα όχι μόνον τά άρισμένα βραβεία, αλλά και το κύπελλον της Βασιλείσσης Μαργαρίτας. Εις έπίματρον και διά να συμπληρωθή ο έλληνικός θρίαμβος, εκλήθη και έπαιξεν εις το έξακουσμένον θέατρον της Σκάλας του Μιλάνου. Τά τεμάχια τά όποια κατ' έκλογήν εξετέλεσεν ή Αθηναϊκή Μανδολινατά ήσαν ο «Δαιμονισμένος σκοπευτής» του Βέμπερ και ο «Εθμόνδος» του Μπετχόβεν, δηλαδή δύο από τάς δυσκολιτέρας συνθέσεις. Μάλιστα έσχηματίθη ότι οιδεμία άλλη μανδολινατά έτόλμησε να παίξη Μπετχόβεν.

Το κουαρτέτο της Μανδολινατάς μας, το όποιον εινε μεταξύ των άριστων του κόσμου, άν μη το πρώτον, έθριαμβεύσεν επίσης κατά τον διαγωνισμόν, λαδών το πρώτον βραβείον. Την δόξαν των πρωτείων επηκολούθησε και ικανοποιητική χρηματική άμοιβή. Ούτω πλύν των 700 φράγκων του μεγάλου βραβείου τιμής, τά τρία άλλα πρώτα βραβεία συνωδούντο από χρηματικά ποσά 300, 200 και 150 φραγκιών. Ήκαίτερος έτιμήθη ο διευθυντής της ορχήστρας κ. Λάβδας όνομασθεϊς Ήπίτιμος Διευθυντής Ορχήστρας, διά τίτλου δηλονότι σπανίως άπονεμομένου εις υπερόχους μουσουργούς. Έλαβε δέ και τον έλλην. άργυρούν Σταυρόν. Τι σας λέγει αυτό το μισουράννημα της Μανδολινατάς μας, ή όποια δέν ειχε καν τά έξοδα της εις Κρεμόνα μεταβάσεως της, άπέναντι των εθροπικών σωματείων, τά όποια και οι κυβερνήσεις των άνοιχόντων και συντρέχον; Και όμως μάς έδωκε άσπροπρόσωπος ή κοσκινοδών μανδολινατά μας, όπως βγάζει άσπροπρόσωπον τον τόπον ή κοσκινοδών - «Εικονογραφημένη»

Ο ΝΕΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

μήνη» μας, μη γνωρίζουσα τί θα ειπή κυβερνητική προστασία, άπέναντι της «Illustration» άριθμούσης 30 χιλιάδας συνδρομητών και τεράστια κερφάλαια και μυθώδεις προσόδους διαθετούσης και της Ιταλικής Ήλλουστρασιόν της 30 χιλιάδας φρ. άτησίως ως επιχορηγήσαν λαμβανούσης παρά της Ιταλικής κυβερνήσεως.

ΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΜΑΣ

Τι έφεραν εις φώς μία περιόδεϊα του ήμετέρου Διευθυντού ανά την Μακεδονίαν δέν περιγράφεται. Εις την Καβάλλαν όπου ήρθιμα τό περιδοϊκόν μας ύπερ τους πανήκοντα συνδρομητάς ήμεϊς και ο έκεί άνταποκριτής μας έπέσασμεν θύματα αυτόχρημα ληποδυσίας. Φαντασθήτε ότι επί έξ μηνάς και πλέον παρακρατούντο ταύχη συνδρομητών διά να δοθούν εις άλλους, ούς δήθεν άνέγραπον ως νέους και καταχρασθόν ούτω τό ίσότημον. Τι γίνεται δ' έκεί εις την Τουρκίαν με τους έπιδρομείς «δήθεν δημοσιογράφους» είναι άπίστευτον. Καθ' έκάστην φθάνουν νέοι, εκμεταλλευόμενοι την εθπισίαν των όμογενών και τρώγον υλίαν, χωρίς να στέλλουν κατόπιν φύλλον, άπλούστατα διότι αντιπροσωπεύουν άνύπαρκτα φύλλα, ή τοιαύτα εκδοθησόμενα, ή άλλοτε εκδοθέντα νύν δέ μη ζώντα.

Δι' όλους αυτούς τους λόγους ή «Εικονογραφημένη» διηρθήθησεν ως εξής τά τών αντιπροσωπειών της εν Τουρκίαι:

Έν Θεσσαλονίκη ως Γενικός Αντιπρόσωπος αυτής άναγνωρίσθη, εθγενής προσφερόμεϊς, ο κ. Γεώργιος Δεοντιάδης, — Λοιμάρδου Χάν 15, — ο ακούρατος διευθυντής του έκείσεσ Κεντρικού Πρακτορείου της Ασφαλ. Έταιρίας «Ανατολής». Περιόδεύσας δέ την Μακεδονίαν δι' ειδικών διαπιστευτηρίων έφωδιασμένοι οι κ. κ. Αδ. Πέτσιος και Γ. Σούφρας, με ώριμήνγη άκτινα ένεργείας έκαστος.

Έν Καβάλλη άναγνωρίσθη ως μόνιμος πράκτωρ ο κ. Σωκρ. Διαμαντόπουλος, ο δραστήριος διευθυντής του εθροπικωτάτου Βιβλιοχαρτοπωλείου ο «Ήλιος», διά του προσωπικού του όποιου θα ένεργήται και ή υπηρεσία της διανομής. Ουδείς άπολύτως άλλος έχει έκεί δικαίωμα να εισπράξη μίαν πεντάραν.

Έν Εζάνθη έπίσης την προστασίαν των συμφερόντων του περιοδικού άνέλαβε με περισσώς εθγενή προθυμίαν ο συμπαθής φίλος της «Εικονογραφημένης» και εκ των τά πρώτα φερόντων κ. Ζήσης Ν. Παλαζήσης, τό γραφεϊον του όποιου θα ένεργή και την διανομήν.

Ψαύτως εν Δράμη προσεφέρθη με πολλήν στοργήν να μεριμνή περί των συμφερόντων του περιοδικού ο αυτόθι καπνέμπορος κ. Μχ. Φέσσας, εν Δοξάτση δέ ο διακεκριμένος έπιστήμιον κ. Αθ. Παπαλούδης, ιατρός.

Έπ' ευκαιρία αναφέρομεν ότι επιχειρεί την εθνηϊαν περιόδειαν του, ως έκτακτος πληρεξούσιος άποσταλμένος της «Εικονογραφημένης» ανά την λοιπήν Τουρκίαν, τον Πόντον, τον Καϊκασον, Βουλγαρίαν και Ρουμανίαν ο κ. Παναγ. Χαϊτόπουλος.

Η ΕΝ ΚΡΕΜΟΝΗ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ ΒΡΑΒΕΥΘΕΙΣΑ ΑΘΗΝ. ΜΑΝΔΟΛΙΝΑΤΑ,

ΤΟ ΝΕΟΝ ΖΕΥΓΑΡΙ

Περιχάρης ή «Εικονογραφημένη» άναγγέλλει και τους γάμους του άδελφικού φίλου της κ. Αλ. Δ. Παυλίδου Χημικού - Έργοστασιάρχου Σοκολάτας, της μοναδικής Σοκολάτας, μετά της ζήλευτης κόρης Έλένης Φιλλιπίδου, της μεγάλης του Βόλου οικογενείας. Με βόδα μαγαζιτικά και με ευχάς θερμάς βράζομεν τό ζευγάρι.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ψραία ήθογραφία «Η Μάνη και οι Μανιάται» του καθηγητού κ. Ίω. Β. Πατσουράκη ειβε κατ' αυτάς τό φώς. — Έπίσης θαυμασία περιγραφή ενός προσκνήμιματος εις τον Άγιον Τάφον υπό τον τίτλον «Πειραιεύς - Ήεροσόλυμα» περιλαμβάνουσα άναμνήσεις εκδρομής του Καθηγητού - Λυκαϊάρχου κ. Ιακώβου Χ. Αραγάτου, Τημάτι δραχμ. 2,50. — Έλάβομεν ώσαύτως του «Έρακιστού», περιοδικού σοδαρού εκδομένου εν Σμύρνη υπό του έκείσεσ «Έλληνογερμανικού Λυκαίου Κ. Γιαννίκη, τό τρίτον τεύχος του Μαΐου 1910

ΤΟΥ ΗΕΙΖΕΝ

Εις τό Μάντσεστερ, όπως και εις κάθε πόλιν της Αμερικής που πηγαίνει ο άπόστολος του Γένους Μασσονας διά τον Ίερόν Σκοπόν του, τον άπαθέσασεν. Εις την παραυθήμενην εικόνα φάνεται άριστά καλά πως άνεστατόθη ο έβνος από τους βρμηρούς, οι όποιοι πανστρατιχά έξέκίνησαν να τον ύποδεχθόν, όπως του έπρεπεν άλλως τε.

Η ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΟΥ ΜΑΤΣΟΥΚΑ ΕΝ ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΟΙ ΚΑΛΙΤΕΧΝΑΙ ΜΑΣ

Τώρα που γίνεται λόγος περί Ιερούσεσ Μελοδράματος Έλληνικού διά μετοχών, έρωτούν πολλοί αν υπάρχουν και οι Έλληνες καλλιτέχνη που θα λάβουν μέρος. Και τους άπαντούν τά πράγματα: Ήπάρχουν και παραυθάρχουν. Πράγματι δέ πλύν των γνωστών μέχρι τούδε, του τενόρου Κατζίλογκιά και του βροττόνου Βακαρέλλη και του τενόρου Μωραϊτου ύπάρχουν και άλλοι πολλοί, πλείστοι όσοι, οι όποιοι δέν ήρχοντο έδω, άλλ' έργάζονται έξω διακρινόμενοι και έκτιμώμενοι. Ούτω εις τεύχος προηγούμενον ειχόμεν δημοσιεύσει εικόνα του βαθυφώνου κ. Νικολάου. Ήβτε τώρα τον τενόρον κ. Ασων. Φωτίου, ο όποιος ήλθε πρό τινος εις Αθήνας και έφυγε πάλιν διά τό έξωτερικόν, ως άπόστολος της ιδέας του Μελοδράματος. Είναι έμπνευσμένος καλλιτέχνης με μεταλλον φωνής σπάνιον, έχει δέ ως φόρτε του τους «Παληγάστους».

Ήσο και άλλη καλλιτέχνης άγνωστος εις τον έλληνικόν κόσμον, γνωστή όμως εις τον Γερμανικόν κόσμον, μέσω του όποιου θριαμβεύσει και καταχρροκροτεται. Η Δι' Έλένη Στυλιανίδου, Σαμία την καταγωγήν, κόρη του άλλουτε λιμεναρχου Βαθέως, μεταβάσα εις Παρίσιους διά να σπουδάση κλειδοκύμβαλλον, ήτις εταν άπεκαλόφηη τό ταλέντο της φωνής της έτραπή προς την σαγήνην. Τώρα παίζει εις την όπεραν του Ντόρτμουθ με 750 μάρακ μηνιαίως και συμβόλαιον τριών έτών. Την ζήτησιν δέ και από τό

ΕΛΕΝΗ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΟΥ

Βισβόδεν με καλητέροσ δρους. Η «Εικονογραφημένη» ύπόσχεται να γνωρίση εις τους συνδρομητάς της όλους τους εν τη ζένη διακρινόμενους καλλιτέχνας, οι όποιοι θα άποτελέσουν τον πυρήνα του Έλληνικού Μελοδράματος.

Ο ΑΓΙΟΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Κατά τον Μάϊον ή Μεγάλη Εκκλησία δύο άγιών την σεπτήν μνήμην τελεί: Του άγιου και Μεγάλου Κωνσταντίνου και της μητρός αυτού Έλένης της

ΑΛ. Δ. ΠΑΥΛΙΔΗΣ — ΕΛΕΝΗ ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ

Τιμίας. Είναι γνωστός πολύ ο βίος της θεοσεβούς βασιλομήτορος και Κόσταντος του Χλωρού, όστινας άνέθεσαν εν θρησκευτική κατανύξει τον διάδχον αυτών, ως και του πρώτου Αυτοκράτορος του και έπίσημον θρησκείαν την του Κόσταντα, συμβαλισόντα μετά των ώμών βιωκτών του Χριστιανισμού Διοκλητιανού και Μαξιμιανού, εν τη επικουραρχία των νήσων της Βρετανίας και μανθάνων τάς εν Ρώμη σμότητας επήλθε κατά του Μαξεντίου, υίου του Μαξιμιανού και με τον Σταυρόν χρυσόν επί κεφαλής των λεγόντων του, εν εις τον ούρανόν ειβε με τάς λέξεις «Εν τούτω Νίκα», κατετρόπωσεν αυτόν και απήλλαξε τους Ρωμαίους της τυραννίας. Κύριος ούτω μονάρχης γενόμενος θεμελιώσε θεία υποδείξει την Κωνσταντινούπολιν επί του άρχαίου άσπεως του Βύζαντος, ως πρωτεύουσαν της Ανατολικής Αυτοκρατορίας, κηρύξας και έπίσημον θρησκείαν την του Χριστού και άπεριόσας την πόλιν εις τον Θεόν και την Θεοτόκον. Ούτως κατόπιν συνεκάλεσε την πρώτην των 818 θεοφόρων πατέρων Σύνοδον, καθ' ήν έθεσίσθη το όμοσίουον τή Πατρί του Γ' ου, άναθεματισθέντος του Αρείου και των οπαδών. Κατόπιν ή μητηρ αυτού Έλένη καταλήθησας εις Ήεροσόλυμα άνεκέκλυσε τον Σταυρόν επ' ου εξέάνευσεν ο Σωτήρ και άνεστήλωσεν αυτόν ως σύμβολον Μαρτυρίου και Πίστewς. Κατά τον Συναξαριστήν.

ΗΜΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΉΕΝΟΙ

Από την άπογραφήν του 1907 έρανηζόμεθα τους κάτωθι άριθμούς. Οι Έλληνες του ελευθέρου Βασιλείου άνερχόμεθα εις 2,582,545, συγκαταίον δέ μαζί μας 27,371 Όθωμανοί, 6,382 Ιταλοί, 4,873 Βούλγαροι, 3280 Άγγλοι, 2840 Κρήτες — με είναι ξένοι αυτοί: — 1,173 Γερμανοί, 1,122 Γάλλοι και 49,407 διαφόρων εθνοικότητων.

ΔΙΑ ΤΟ ΔΕΡΜΑ ΣΑΣ

Μεταχειρισθήτε αυτήν την συνταγήν: Eau oxygenée . . . 25 gr. Glycerine 30 « Eau de roses 30 «

Βρέχετε ολίγον βαμβάκι και πλύνετε τό πρόσωπον. Αλλά πρέπει να άρνίετε ολίγα λεπτά κάθε φοράν τό βαμβάκι άπάνω εις τό δέρμα. Απαραίτητον είναι να προσέχετε τά μάτια σας.

ΑΠΟ ΤΟ ΦΑΚΟΥΣ

Η άρτιστάτατος Έλληνική εν Φακούς κοινότης άπαρτιζομένη εξ 100 - 120 μόνον μελών κατόρθω-

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΦΩΤΙΟΥ

σεν εν διαστήματι ενός έτους να κτίση περι-
καλλέστατον ναόν θαυμάσιασσαν περί τας 5 χιλ.
λιρών. Είναι πραγματικώς άξιοι παντός επαί-
νου οι πάροικοι Φακούς, διότι ούτε κόπων,
ούτε θαυμάτων εφείσθησαν δι' ένα τοιούτον ναόν
μη υπάρχοντα εις αδέξιαν κοινότητα του έσω-
τερικού της Αιγύπτου. Μέγας έπαινος άνήκει

Η ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑ ΕΥΓΕΝΙΑ

εις την κοινοτικήν επιτρο-
πήν και πρό πάντων εις τόν
έκ Κύπρου πρόεδρον αυτής
κ. Κ. Σάββαν, όστις ύπεβλή-
θη εις τας μεγαλειώδεις
χρηματικάς θυσίας και άνευ
του έποίου δεν θά ήρχετο
εις φώς τό άριστούργημα
της εν Φακούς Κοινότητος.

Η ΑΥΤΟΚΡ. ΕΥΓΕΝΙΑ

Επισκέψθη την πόλιν
μας, επιδεινούσα ιδιωτικής
θαλαμηγού, ή πρώην αυτο-
κράτειρα των Γάλλων Εύ-
γενία, χήρα του Ναπολέον-
τος Γ'. Μας επισκέπτεται

τακτικά ή άλλοτε έστειμμένη Ισπανίς, προς
ήν τόσον δυσμενής έφάνη ή Τύχη.

Η "ΙΟΝΗ,"

Ο θίασος της Κυβέλης - Σαγίωρ αναδιθάξει
προσεχώς εις τό «Βαριετέ», κατόπιν φιλοτίμου
μελέτης, τό νέον τρίπρακτον έργον «Ιόνη»
του γνωστού λογογράφου και πολιτευτού Πύ-
ρου κ. Τ. Αγραλέξη.

Ο ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΟΣ

Ένα προσκύνημα άληθινόν έχει κατανήσει
τό εν τή Ζακπειή εργαστήριον του γλύπτου κ. Θ. Θωμοπούλου και ένθ
δίπλα είναι ανοικτή έδολκλήρος εκθεσις καλλιτεχνική, ό κόσμος συρρέει
εις τό εργαστήριον αυτό, τό
όποιον είναι άληθινός ναός τέ-
χνης. Φιγουράρουν εκεί έργα
τέχνης εμπνευσμένα, μελετή-
μένα, ψυχολογημένα. Αρχίζει
ό οφθαλμός από τό «Πνεύμα
του πένθους», θαυμασίαν επι-
τήμιδον παράστασιν προω-
ρισμένην διά τόν τάφον του
έφοπλιστού Κορωναίου, περνά
από άπειρα ανάγλυφα και
άλλα άγαλματάκια, έλα τέ-
λεισαι εις παράστασιν, εις γραμ-
μάς, εις έκφρασιν και θαυ-
μάζει τόν Σατανάσν σφίγγοντα
και τας άγκάλας του μ' ένα
μειδίωμα διαβολικόν την Γην,
εις μίαν μάσκαν του Μπετό-
δεν και άλλα έργα, σκίτσα,
άκουσάρες, λάδια, διά νά
σταματήση εις τά «Μάτια
της ψυχής» πουδσταν γυναι-
κός δραματιζομένης. Και σιγά σιγά ξεχωρίζουν άλλα προτομαί και
άνδριάντες και προπλάσματα, του Σολωμού, του Π. Μελά, του Ίωάν-

ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΚΑΙ Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟΝ.— Η ΩΡΑΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΦΑΚΟΥΣ

νου Πεσμαζόγλου, του Θεοδώρου Δηλιγιάννη, έπειτα ή Μεγάλη Ίδέα,
συμβολικός πίναξ και τό πρόπλασμα του άνδριάντος του τελευταίου "Ελ-
ληνος Αυτοκράτορος, περι
του όποιου άλλοτε.

ΘΕΟΔ. ΡΟΥΖΒΕΛΤ

Από την Λευκήν Οικίαν
όπου τόσον καιρόν είχε κατοι-
κήσει ως Πρόεδρος των Ήνω-
μένων Πολιτειών ο Θεόδωρος
Ρουζβέλτ έπλανήθη εις τά
παρθένα διάση της Κεντρίας
Αφρικης κυνηγών λέοντας,
πάνθηρας, τίγρεις κ.λ.
Η συγκομιδή του όηήρξεν
άφρονος και τώρα επιστρέφει
μέσον Εδρώπης.

ΤΑ ΓΟΥΡΛΙΔΙΚΑ

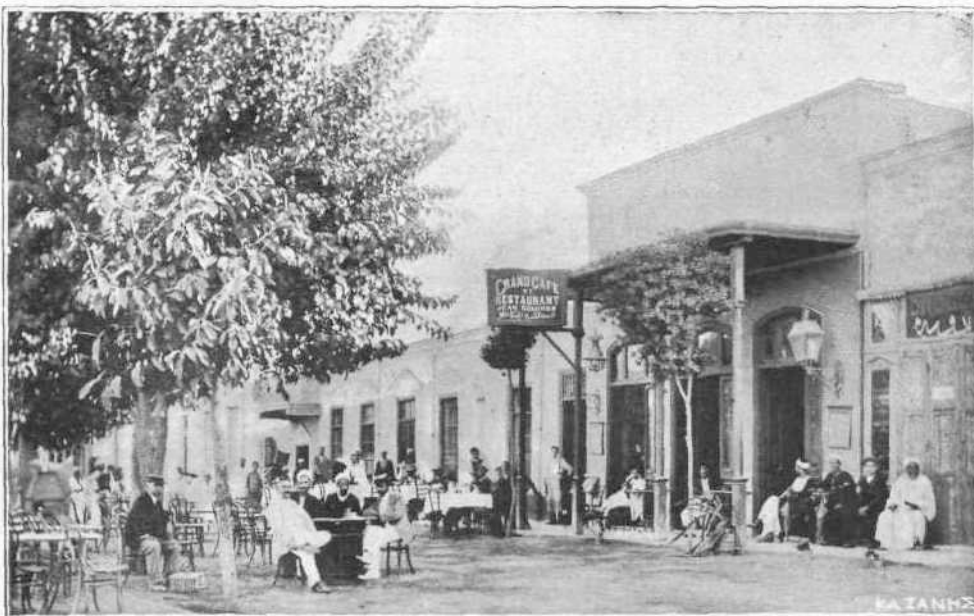
Τόν λόγον έχει ή Madame
des Thèbes διά νά σας ειπή
τά χρώματα και τούς πολυ-
τάς κατά τό 1910.

Τό χρώμα του πρέπει νά πλησιάζη προς τό του
Ήλιου. Έρυθρόν, κίτρινον, πορτοκαλί, σωμόν,
πορφυρόν, επίσης λευκόν και όλα τά άργυ-
ροειδή. Εκλέξατε λοιπόν χρώμα από αυτήν
την κλίμακα και θά σας φέρη εύτυχίαν. Βάρδα
από μπλέ. Από κοσμήματα: Τό ήλεκτρον,
τό μαγνητικόν και μυστη-
ριώδες, και χρυσάφι, άφθο-
νον χρυσάφι, κοράλλι, ρου-
θίνια, σαρδέιους, βηρύλλιον
μέ έρυθράς λάμψεις διά
την άνοιξιν. Αδάμαντας,
όρειαν κρύσταλλον τό θέ-
ρος. Τοπάζια και άνθράκια
τό Φθινόπωρον. Μόλις δε
έληθ ή χειμών αφήσατε τό
χρυσάφι. Και όλα αυτά διότι
έχουν σχέση με τόν Ήλιον,
μέ τας κινήσεις του, μέ την
παρουσίαν του, όστις πάλιν
είναι ο κυριαρχών τώρα
πλανήτης. Πράγματι κατά
την Madame des Thèbes
μέχρι της 21 Μαρτίου έβρι-
σκόμεθα υπό την έπήρξιν του πλανήτου
Αρεως, από δε της ήμέρας ταύτης ζώμεν υπό
την έπίδρασιν του Ήλιου.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΡΟΥΖΒΕΛΤ

Η καρδιά του ανθρώπου εινε λύρα με επτά
χορδάς: έξ χορδάς κρούει ή λύπη και μία ή χαρά.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟΝ.— Η ΠΛΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΦΑΚΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΓΑ ΚΑΦΕΝΕΙΟΝ ΤΟΥ ΙΩ. ΚΟΜΗΝΟΥ